

MATERIAŁY DLA UCZESTNIKÓW WARSZTATÓW „GIMNAZJALNE PROJEKTY EDUKACYJNE Z ZAKRESU EDUKACJI GLOBALNEJ”

Opracowanie Artur Brzeziński

Łomża, 13-14.05.2011

„Projekt jest/był współfinansowany w ramach programu polskiej współpracy rozwojowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP w 2011 r. ”

Publikacja wyraża wyłącznie poglądy autora i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.

„Projekt jest/był współfinansowany w ramach programu polskiej współpracy rozwojowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP w 2011 r. ”

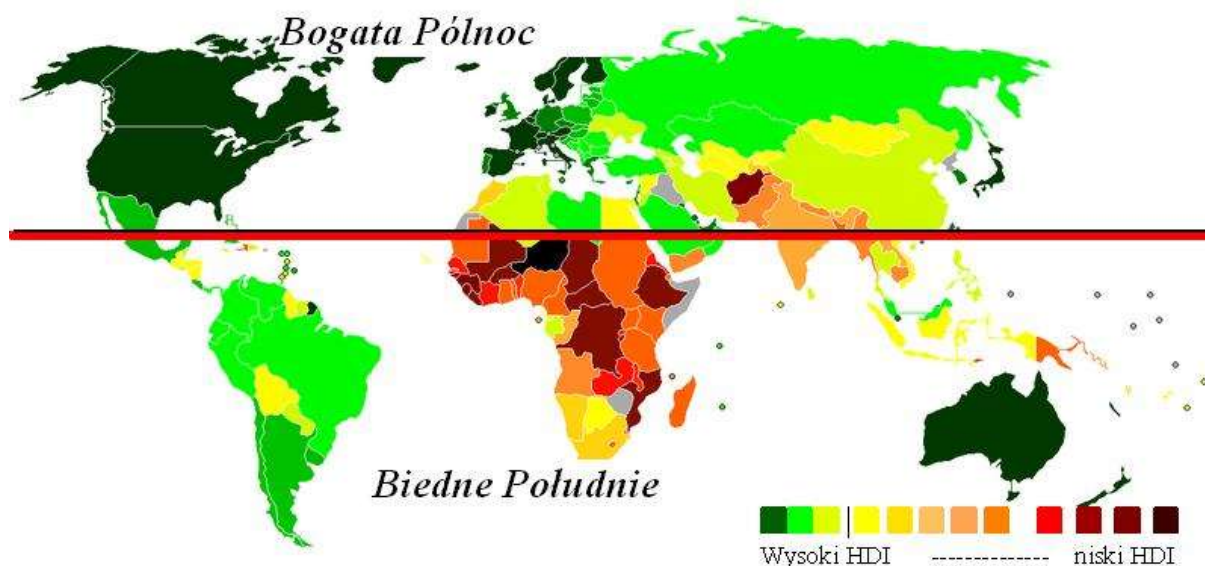

Spis treści:

- I. Wyjaśnienie pojęć - edukacja rozwojowa/ globalna**
- II. Edukacja globalna w nowej podstawie programowej**
- III. Projekt gimnazjalny**
- IV. Jakie warunki powinien spełniać temat projektu edukacyjnego? Jak wybrać temat projektu edukacyjnego?**
- V. Typy projektów**
- VI. Jak dokumentować realizację projektu?**
- VII. Ocena w trakcie realizacji projektów edukacyjnych**
- VIII. Metoda portfolio w realizacji projektów**
- IX. Propozycje projektów:**
 - Projekt: „Prawa dziecka na świecie”**
 - Projekt: „Prawo do edukacji, dostęp do edukacji”**
 - Projekt: „Poznajemy Gruzję”**

Wyjaśnienie pojęcia Edukacja rozwojowa/ globalna

Porozumienie międzysektorowego na temat edukacji globalnej, kwiecień 2011.

„Edukacja globalna”¹ to część kształcenia obywatelskiego i wychowania, która rozszerza ich zakres przez uświadamianie istnienia zjawisk i współzależności globalnych. Jej głównym celem jest przygotowanie odbiorców do stawiania czoła wyzwaniom dotyczącym całej ludzkości.

Przez współzależności rozumiemy wzajemne powiązania i przenikanie systemów kulturowych, środowiskowych, ekonomicznych, społecznych, politycznych i technologicznych.

Do aktualnych wyzwań globalnych zaliczyć można m.in.:

- *zapewnienie pokoju i bezpieczeństwa na świecie,*
- *poprawa jakości życia w krajach Globalnego Południa,*
- *ochronę praw człowieka,*
- *zapewnienie zrównoważonego rozwoju,*

¹ Podobny zakres znaczeniowy do zakresu definicji edukacji globalnej mają definicje terminów: edukacja rozwojowa, edukacja na rzecz zrównoważonego rozwoju, edukacja na rzecz globalnego obywatelstwa itp. stosowane przez różne podmioty.

- budowanie partnerskich relacji gospodarczych i społecznych pomiędzy krajami Globalnej Północy i Globalnego Południa.

Szczególnie istotne w edukacji globalnej jest:

- tłumaczenie przyczyn i konsekwencji opisywanych zjawisk,
- przedstawianie perspektywy Globalnego Południa,
- rozumienie świata jako złożonego i dynamicznie zmieniającego się systemu,
- kształtowanie krytycznego myślenia i zmianę postaw,
- przełamywanie istniejących stereotypów i uprzedzeń,
- ukazywanie wpływu jednostki na globalne procesy i wpływu globalnych procesów na jednostkę.

U podstaw edukacji globalnej leżą następujące wartości:

- godność osoby ludzkiej,
- sprawiedliwość,
- solidarność,
- równość,
- pokój,
- wolność.

Edukacja globalna pomaga w kształtowaniu następujących umiejętności:

- dostrzegania i rozumienia globalnych współzależności,
- krytycznego myślenia,
- praktycznego wykorzystywania wiedzy,
- podejmowania świadomych decyzji,
- współpracy w wymiarze lokalnym, krajowym i międzynarodowym.

Edukacja globalna sprzyja kształtowaniu postaw:

- odpowiedzialności,
- szacunku,
- uczciwości,
- empatii,
- otwartości,
- odpowiedzialności,
- osobistego zaangażowania,
- gotowości do ustawicznego uczenia się."

I. Edukacja globalna w nowej podstawie programowej

Treści edukacji rozwojowej w nowej podstawie programowej są wskazywane na każdym etapie edukacyjnym i można do nich nawiązać w nauczaniu każdego przedmiotu.

Wybrane treści z podstawy programowej

I etap edukacyjny:

Uczeń kończący klasę III:

5. Edukacja społeczna.

4) jest tolerancyjny wobec osób innej narodowości, tradycji kulturowej itp.; wie, że wszyscy ludzie mają równe prawa;

11. Etyka. Uczeń kończący klasę III:

1) rozumie, że ludzie mają równe prawa, niezależnie od tego, gdzie się urodzili, jak wyglądają, jaką religię wyznają, jaki mają status materialny;

II etap edukacyjny:

Historia i społeczeństwo

7. Problemy ludzkości. Uczeń:

1) wyjaśnia, co oznacza powiedzenie: „świat stał się mniejszy” i wskazuje przy czyny tego zjawiska;

4) opowiada o przejawach nędzy na świecie oraz formułuje własną opinię o działaniach pomocowych podejmowanych przez państwa lub organizacje pozarządowe;

15. Odkrycie Nowego Świata. Uczeń:

III Etap

Historia

16. Wielkie odkrycia geograficzne. Uczeń:

2) ocenia wpływ odkryć geograficznych na życie społeczno-gospodarcze i kulturowe Europy oraz dla Nowego Świata.

32. Europa i świat w XIX w. Uczeń:

„Projekt jest/był współfinansowany w ramach programu polskiej współpracy rozwojowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP w 2011 r. ”

4) ocenia pozytywne i negatywne skutki polityki kolonialnej z perspektywy europejskiej oraz kolonizowanych społeczności i państw.

Wiedza o społeczeństwie

23. Problemy współczesnego świata. Uczeń:

- 1) porównuje sytuację w państwach globalnego Południa i globalnej Północy i wyjaśnia na przykładach, na czym polega ich współzależność;
- 2) uzasadnia potrzebę pomocy humanitarnej i angażuje się (w miarę swoich możliwości) w działania instytucji (także pozarządowych), które ją prowadzą;

IV etap edukacyjny

Geografia – zakres podstawowy

Uczeń:

2. Zróżnicowanie gospodarcze świata.

14) podaje przykłady procesów globalizacji i ich wpływu na rozwój regionalny i lokalny;

16) wyjaśnia na wybranych przykładach (w skali lokalnej, regionalnej i globalnej) przy czyny procesów integracyjnych i ich skutki gospodarcze, społeczne i polityczne.

II. Projekt gimnazjalny

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 20 sierpnia 2010 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych

§ 21a. 1. Uczniowie gimnazjum biorą udział w realizacji projektu edukacyjnego.

2. Projekt edukacyjny jest zespołowym, planowym działaniem uczniów, mającym na celu rozwiązanie konkretnego problemu, z zastosowaniem różnorodnych metod.

3. Zakres tematyczny projektu edukacyjnego może dotyczyć wybranych treści nauczania określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla gimnazjów lub wykraczać poza te treści.

4. Projekt edukacyjny jest realizowany przez zespół uczniów pod opieką nauczyciela i obejmuje następujące działania:

„Projekt jest/był współfinansowany w ramach programu polskiej współpracy rozwojowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP w 2011 r. ”

- 1) wybranie tematu projektu edukacyjnego;
- 2) określenie celów projektu edukacyjnego i zaplanowanie etapów jego realizacji;
- 3) wykonanie zaplanowanych działań;
- 4) publiczne przedstawienie rezultatów projektu edukacyjnego.
5. Szczegółowe warunki realizacji projektu edukacyjnego określa dyrektor gimnazjum w porozumieniu z radą pedagogiczną.
6. Kryteria oceniania zachowania ucznia gimnazjum zawarte w ocenianiu wewnątrzszkolnym uwzględniają udział ucznia w realizacji projektu edukacyjnego.
7. Wychowawca klasy na początku roku szkolnego, w którym uczniowie będą realizować projekt edukacyjny, informuje uczniów i ich rodziców (prawnych opiekunów) o warunkach realizacji projektu edukacyjnego.
8. Informacje o udziale ucznia w realizacji projektu edukacyjnego oraz temat projektu edukacyjnego wpisuje się na świadectwie ukończenia gimnazjum.

Projekt edukacyjny na lekcjach wiedzy o społeczeństwie (zalecane warunki i sposób realizacji.)

Ze względu na cele przedmiotu wiedza i społeczeństwo, na III etapie edukacyjnym około 20% treści nauczania określonych w podstawie programowej tego przedmiotu powinno być realizowanych w formie uczniowskiego projektu edukacyjnego, a na IV etapie edukacyjnym – nie mniej niż 10%. Uczniowski projekt edukacyjny powinien mieć charakter zespołowy; poszczególne zadania mogą być wykonywane indywidualnie. Wskazane jest, by każdy uczeń uczestniczył w co najmniej jednym projekcie w każdym roku nauczania przedmiotu.

Projekt to sekwencja niepowtarzalnych, złożonych i związanych ze sobą zadań, mających wspólny cel, przeznaczonych do wykonania w określonym terminie przy pomocy określonych zasobów, zgodnie z założonymi wymaganiami.

Projekt prowadzi do rozwiązania problemu – sytuacji, która wymaga zmiany.

„Projekt jest/był współfinansowany w ramach programu polskiej współpracy rozwojowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP w 2011 r. ”

Cechy charakterystyczne projektów.

(na podstawie T-kit, Zarządzanie projektem, wyd. Rady Europy)

- ❖ PROJEKTY MAJĄ CEL (projekty mają jasno określone cele i zadanie, osiągnięcia jasno określonych rezultatów, ich celem jest rozwiązanie problemu)
- ❖ PROJEKTY SĄ REALISTYCZNE (ich cele muszą być możliwe do osiągnięcia, należy wziąć pod uwagę możliwe do wykorzystania zasoby).
- ❖ PROJEKTY SĄ OGRANICZONE W CZASIE I PRZESTRZENI (mają początek i koniec oraz są implementowane w konkretnym miejscu i kontekście).
- ❖ PROJEKTY SĄ ZŁOŻONE (wymagają umiejętności planowania i implementacji oraz wiążą się z zaangażowaniem różnych partnerów).
- ❖ PROJEKTY SĄ WSPÓLNE (są produktem wspólnych działań, są prowadzone przez zespoły, angażują różnych partnerów i są tworzone dla potrzeb innych).
- ❖ PROJEKTY SĄ UNIKATOWE (wszystkie projekty wypływają z nowych pomysłów, są one adekwatną odpowiedzią na problem istotny w konkretnym miejscu, czasie i dla konkretnej grupy).
- ❖ PROJEKTY SĄ PRZYGODĄ (każdy projekt jest inny i nowatorski, projekty zawsze wiążą się z pewną dozą niepewności i ryzyka).
- ❖ PROJEKTY MOGĄ BYĆ OCENIANE (projekty są planowane i przekładane na cele, które muszą być mierzalne i możliwe do oceny).
- ❖ PROJEKTY SKŁADAJĄ SIĘ Z FAZ (projekty mają wyraźne, możliwe do identyfikacji fazy).

Etapy pracy metodą projektów	
Etap I – Przygotowanie projektu	
<i>Zadania nauczyciela</i>	<i>Zadania uczniów</i>
1. Wybór zagadnienia do realizacji metodą projektów. Wybór zależy m.in. od odpowiedzi na pytania: czy zagadnienie będzie zainteresować uczniów? czy uczniowie będą mieli dostęp do różnych źródeł informacji? czy materiał, do którego dotrą uczniowie daje możliwość samodzielnej pracy? 2. Wprowadzenie uczniów w zagadnienie, wzbudzenie zainteresowania uczniów tematem; wskazanie ewentualnych problemów oraz możliwości poszukiwania rozwiązania z wykorzystaniem metody projektów 3. Dobór grup do realizacji projektu 4. Opracowanie instrukcji do projektu	1. Dobór zespołu do realizacji projektu 2. Wybór tematu 3. Zebranie wstępnych informacji i rozważenie szansy realizacji projektu, zapoznanie się z istniejącymi dobrymi przykładami 4. Rozpoznanie źródeł informacji, określenie zasobów 5. Opracowanie harmonogramu działania. 6. Wspólne z nauczycielem w określeniu kryteriów oceny projektu i opracowaniu kontraktu
Etap II – Realizacja projektu	
<i>Zadania nauczyciela</i>	<i>Zadania uczniów</i>
1. Spotkania konsultacyjne z uczniami 2. Obserwacja i ocena postępów uczniów w pracach nad projektem 3. Zapewnienie uczniom samodzielności w podejmowaniu działań przy jednoczesnym słuźeniu pomocą w razie potrzeby.	1. Realizacja zaplanowanych działań - zbieranie i gromadzenie informacji, dokonywanie selekcji oraz analizy gromadzonych informacji, przygotowanie prezentacji i prezentacja projektu 2. Uczestniczenie w konsultacjach organizowanych przez nauczyciela
Etap III – Ocena projektu	
<i>Zadania nauczyciela</i>	<i>Zadania uczniów</i>
1. Ocena rezultatów, produktu lub prezentacji rezultatów. 2. Ocena pracy (grupy, osób)	1. Samoocena 2. Ocena pracy zespołowej 3. Analiza przyczyn sukcesu i/lub popełnionych błędów

III. Jakie warunki powinien spełniać temat projektu edukacyjnego?

(jeżeli chcemy, aby praca nad projektem była naszym i uczniów sukcesem)

- Kto jest zainteresowany realizacją projektu edukacyjnego?
- Jakie warunki powinien spełniać temat projektu edukacyjnego z punktu widzenia tych osób, grup?
- Jakie korzyści przyniesie realizacja projektu zgodnie z interesami tych osób, grup?
- Jakie mogą być koszty realizacji projektu przy nie uwzględnieniu punktów widzenia tych osób, grup?

W jakim stopniu realizacja projektu:

- umożliwia osiągnięcie celów kształcenia ?
- umożliwia doskonalenie kompetencji kluczowych?
- interesuje uczniów?
- nawiązuje do tego, co jest dla nich ważne?
- stwarza możliwość zabawy?
- umożliwia uczniom wykazanie się samodzielnością?

- umożliwia uczniom wykazanie się kreatywnością?
- stwarza możliwość kształcenia krytycznego myślenia?
- jest możliwy do realizacji przy wykorzystaniu dostępnych zasobów?
- jest możliwy do realizacji przy wykorzystaniu możliwości uczniów?
- interesuje nauczyciela?
- ...
- ...

W ramach Zalecenia Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (2006/962/WE ustanowiono osiem kompetencji kluczowych: 1) porozumiewanie się w języku ojczystym, 2) porozumiewanie się w językach obcych, 3) kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne, 4) kompetencje informatyczne, 5) umiejętność uczenia się, 6) kompetencje społeczne i obywatelskie, 7) inicjatywność i przedsiębiorczość, 8) świadomość i ekspresja kulturalna.

IV. Jak wybrać temat projektu edukacyjnego?

Jaka jest rola nauczyciela w ustalaniu tematu projektu edukacyjnego?

Co nauczyciel chce osiągnąć poprzez realizację projektu edukacyjnego?

Jaka jest rola uczniów w ustalaniu tematu projektu edukacyjnego?

- wybór tematu? - doprecyzowanie tematu w ramach dziedziny zaproponowanej przez nauczyciela? -
wybór sposobów?

Różne podejścia do realizacji projektów

I wersja

1. Nauczyciel określa ogólne ramy projektu – np. projekt ma dotyczyć: **zależności pomiędzy globalnym Południem a Północą.**
2. Uczniowie doprecyzowują temat: **jak poprzez codzienne działania przyczyniać się do zmniejszenia zużycia energii elektrycznej?**
3. Uczniowie ustalają:

„Projekt jest/był współfinansowany w ramach programu polskiej współpracy rozwojowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP w 2011 r. ”

- co chcą zrobić (napisać pracę, zorganizować wystawę, przygotować prezentację multimedialną)?
- jak to zrobić ? (pisemne prace indywidualne, narysują plakaty)
- jaki ma być efekt tej działalności? (koledzy się dowiedzą, oni sami się dowiedzą, będą w codziennych działaniach oszczędzać energię elektryczną)
- co jest im potrzebne, aby to zrobić? (wiedza, umiejętności)
- jak mogą to zdobyć (strony www, lektury, albumy, rozmowy z ekspertami)

4. Uczniowie wykonują to, co ustalili.

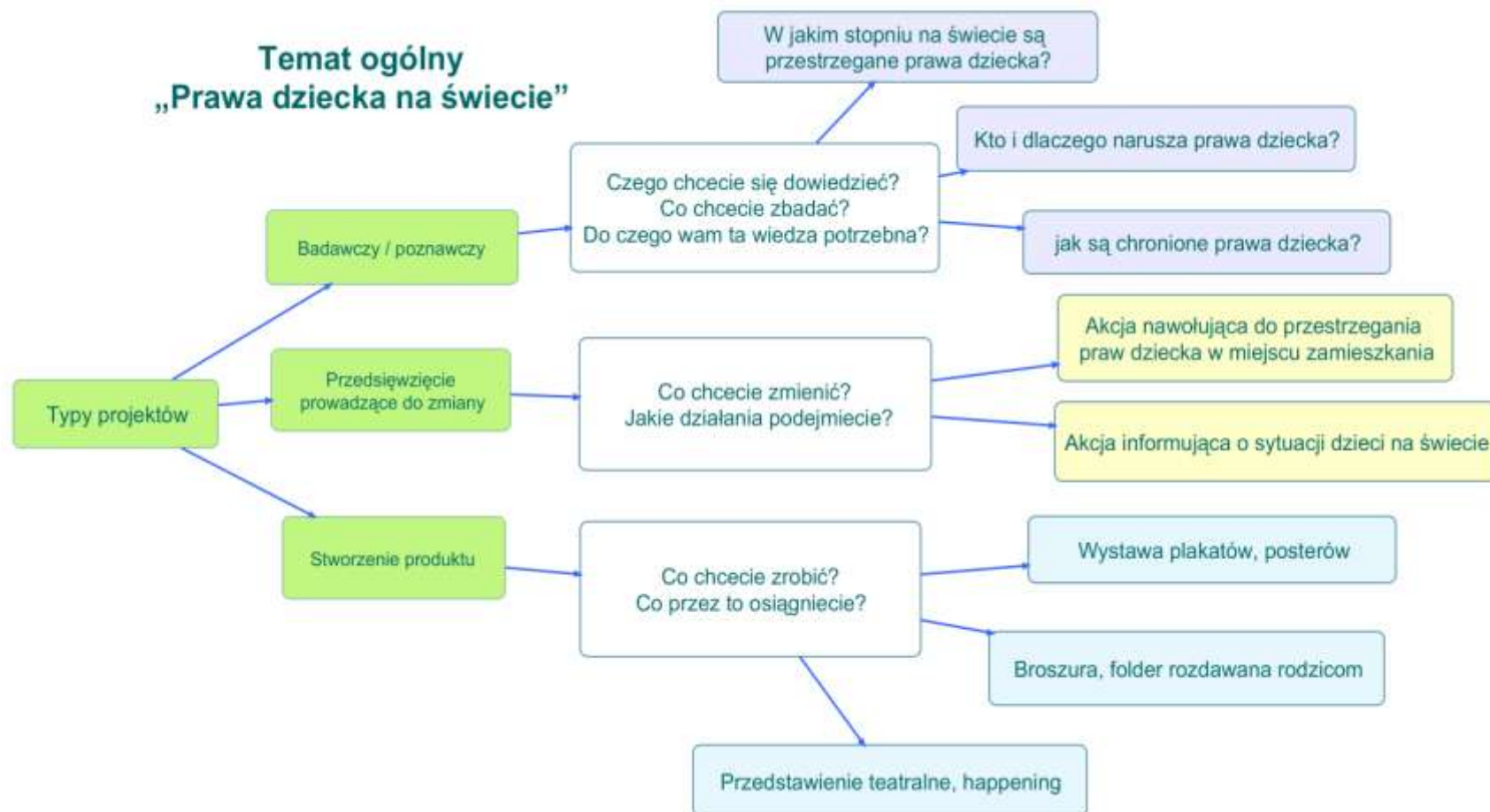
II wersja

5. Nauczyciel określa szczegółowy temat projektu:
 - a. Uczniowie przygotowują wystawę posterów na temat poszanowania praw dziecka na świecie.
6. Uczniowie wykonują to co nauczyciel im polecił, tak jak im polecił.

	Podejście I	Podejście II
Szanse		
Ograniczenia		
Interesujące strony		

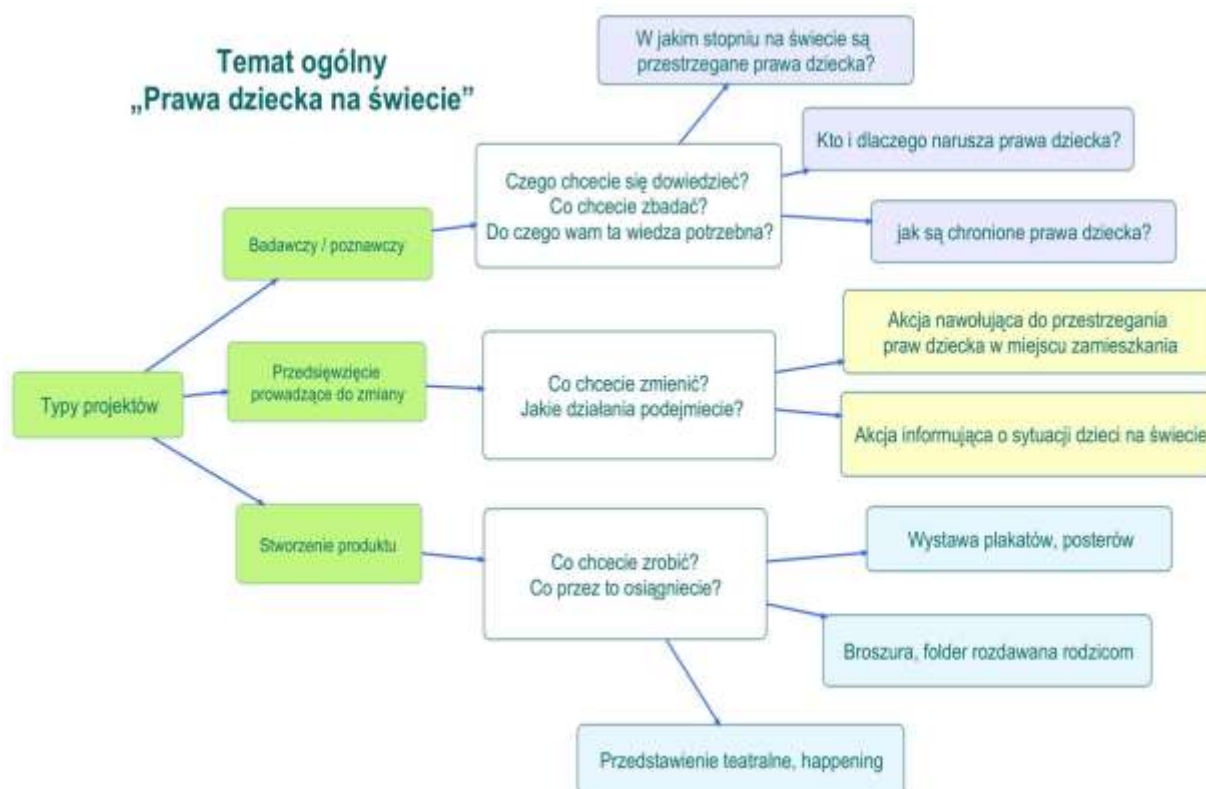

Temat ogólny „Prawa dziecka na świecie”

V. Typy projektów

VI. Jak dokumentować realizację projektu?

Informacja dla rodziców

Łomża, 10.09.2011

Szanowni Państwo,

Uprzejmie informuję, że Państwa syn/córka..... bierze udział w realizacji gimnazjalnego projektu edukacyjnego na temat przestrzegania praw dziecka i sytuacji dzieci na świecie. W ramach tego projektu Państwa syn będzie uczestniczył w przygotowaniu szkolnej wystawy i konkursu na najciekawszy plakat ilustrujący tę tematykę.

Działania projektu będą trwały od do W ich trakcie syn będzie uczestniczył w dodatkowych zajęciach w szkole prowadzonych przeze mnie jako opiekuna/opiekunki projektu.

Zajęcia te będą odbywać się co tydzień w od godz do

„Projekt jest/był współfinansowany w ramach programu polskiej współpracy rozwojowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP w 2011 r. ”

Praca Państwa syna / córki będzie oceniona a ocena będzie miała wpływ na ocenę z zachowania w roku szkolnym Informacja o udziale syna / córki w projekcie zostanie wpisana na świadectwo ukończenia gimnazjum.

W przypadku wszelkich pytań dotyczących udziału Państwa córki / syna w projekcie proszę kontaktować się ze mną telefonicznie (telefon szkoły...) lub mailowo:

Z wyrazami szacunku,

.....

Proszę o potwierdzenie podpisem przyjęcia do wiadomości tej informacji:

Karta projektu

Tytuł projektu		
Opiekun / opiekunowie		
Okres realizacji projektu	Od..... do	
Cele projektu	Jaką wiedzę i umiejętności opanują uczniowie w wyniku realizacji projektu? 1. 2.	
Uczniowie - realizatorzy projektu	Imię i nazwisko ucznia	Klasa
	1. 2.	
Zadania	Jakie działania podejmą uczniowie? 1. 2.	
Zasoby	Jakie zasoby wykorzystają? 1. 2.	
Prezentacja efektów	Jak zostaną zaprezentowane efekty realizacji projektu?	
Rezultaty długofalowe	Jak realizacja projektu przyczyni się do podniesienia jakości kształcenia w szkole?	

Karta działania

Zadanie	Co trzeba zrobić?
Wykonawcy	Kto to zrobi?
Terminy	Kiedy to zrobi?
Zasoby	Co jest do tego potrzebne?
Uwagi:	

Karta działania - przykład

Zadanie	Co trzeba zrobić? Zaproszenie gości na oficjalne otwarcie wystawy
Wykonawcy	Kto to zrobi? Eugeniusz Kocibrzycki Gerwazyna Pafnucińska
Terminy	Kiedy to zrobi? 1 – 15.11.2011
Zasoby	Co jest do tego potrzebne? - zaproszenia (kartki, drukarka, komputer)
Uwagi o realizacji:	Zaprosiliśmy przedstawicieli organizacji pozarządowej zajmującej się pomocą dzieciom i misjonarza.

VII. Ocena w trakcie realizacji projektów edukacyjnych

Kryteria oceny pracy uczniów

- stopień zaangażowania ucznia – liczba wykonanych zadań, terminowość realizacji, jakość wykonania zadań,
- wiedza i umiejętności ucznia – obszerność i trudność (ustalana w stosunku do możliwości ucznia) opanowanej wiedzy i umiejętności, nowość (dla ucznia) opanowanej wiedzy i umiejętności.
- umiejętności współpracy w zespole – jakość komunikowania się z kolegami i koleżankami (język, gesty), udzielanie pomocy i wsparcia kolegom i koleżankom, postępowanie w sytuacjach konfliktowych.
- inne.....

Karta oceny ucznia.....

Stopień zaangażowania ucznia	
Liczba wykonanych zadań w porównaniu z liczbą wszystkich zadań w projekcie (1 pkt – mało, 2 pkt - przeciętnie , 3 pkt - dużo)	
Terminowość realizacji (1- brak terminowości, 3 – wszystko wykonane na czas)	
Jakość wykonania zadań (1 – niestarannie, 3 –starannie)	
inne.....	
Ocena opisowa w tej kategorii	[.....]
Wiedza i umiejętności ucznia	
Obszerność - ustalana w stosunku do możliwości ucznia (1 pkt – opanował niewiele wiedzy i umiejętności, 3 pkt – nauczył się dużo)	
Trudność - ustalana w stosunku do możliwości ucznia (1 pkt – było to dla niego łatwe, 3 pkt – było to dla niego/ dla niej trudne – 3 pkt)	
Nowość dla ucznia (1 pkt – już kiedyś potrafił, znał podobne treści, 3 pkt – nauczył się tego po raz pierwszy)	
inne.....	
Ocena opisowa w tej kategorii	[.....]
Umiejętności współpracy w zespole	
Komunikowania się z kolegami i koleżankami (1 pkt – nie zwraca uwagi na wypowiedzi innych, odzywa się nie przestrzegając zasad grzeczności, 3 pkt – słucha kolegów i koleżanek, pyta ich o zdanie, wypowiada się przestrzegając zasad grzeczności)	
Udzielanie pomocy i wsparcia kolegom i koleżankom (1 pkt – nie pomaga w wykonywaniu ich zadań, nie interesuje się działaniami innych, 3 pkt – nawet nie proszony pomaga innym w wykonywaniu zadań, dopytuje się o ich postępy)	
Postępowanie w sytuacjach konfliktowych (1 pkt – upiera się przy swoim stanowisku nie biorąc pod uwagę interesów innych, 3 pkt – bierze pod uwagę interesy innych i poszukuje rozwiązań do przyjęcia dla wszystkich)	
inne.....	
Ocena opisowa w tej kategorii	[.....]
Ocena ogólna	[....]

Przykład:**Karta oceny ucznia Stanisława Kocibrzyckiego**

Stopień zaangażowania ucznia	
Liczba wykonanych zadań w porównaniu z liczbą wszystkich zadań w projekcie (1 pkt – mało, 2 pkt – przeciętnie, 3 pkt – dużo)	3
Terminowość realizacji (1- brak terminowości, 3 – wszystko wykonane na czas)	3
Jakość wykonania zadań (1 – niestarannie, 3 –starannie)	3
Ocena opisowa w tej kategorii: Uczeń był bardzo zaangażowany w realizację projektu. Uczestniczył w wykonaniu wielu zadań, które wykonał starannie i terminowo.	[9] pkt
Wiedza i umiejętności ucznia	
Obszerność - ustalana w stosunku do możliwości ucznia (1 pkt – opanował niewiele wiedzy i umiejętności, 3 pkt – nauczył się dużo)	3
Trudność - ustalana w stosunku do możliwości ucznia (1 pkt – było to dla niego łatwe, 3 pkt – było to dla niego/ dla niej trudne – 3 pkt)	3
Nowość dla ucznia (1 pkt – już kiedyś potrafił, znał podobne treści, 3 pkt – nauczył się tego po raz pierwszy)	3
Ocena opisowa w tej kategorii: Uczeń podczas realizacji projektu nauczył się wielu nowych treści dla niego trudnych i z którymi spotkał się po raz pierwszy.	[9] pkt
Umiejętności współpracy w zespole	
Komunikowania się z kolegami i koleżankami (1 pkt – nie zwraca uwagi na wypowiedzi innych, odzywa się nie przestrzegając zasad grzeczności, 3 pkt – słucha kolegów i koleżanek, pyta ich o zdanie, wypowiada się przestrzegając zasad grzeczności)	3
Udzielanie pomocy i wsparcia kolegom i koleżankom (1 pkt – nie pomaga w wykonywaniu ich zadań, nie interesuje się działaniami innych, 3 pkt – nawet nie proszony pomaga innym w wykonywaniu zadań, dopytuje się o ich postępy)	3
Postępowanie w sytuacjach konfliktowych (1 pkt – upiera się przy swoim stanowisku nie biorąc pod uwagę interesów innych, 3 pkt – bierze pod uwagę interesy innych i poszukuje rozwiązań do przyjęcia dla wszystkich)	3
	[9] pkt

Ocena w tej kategorii: Uczeń słuchał uwag kolegów, odzywał się do innych przestrzegając zasad grzeczności, interesował się ich dokonaniem, nie proszony pomagał innym. W sytuacjach konfliktowych poszukiwał rozwiązań do przyjęcia przez innych.	
OCENA OGÓLNA (zapis przekazany wychowawcy): Uczeń był zaangażowany w realizację projektu. Uczestniczył w wykonaniu wielu zadań, które wykonał starannie i terminowo. Podczas realizacji projektu nauczył się wielu nowych treści dla niego trudnych i z którymi spotkał się po raz pierwszy. Słuchał uwag kolegów, odzywał się do innych przestrzegając zasad grzeczności, interesował się ich dokonaniem, nie proszony pomagał innym. W sytuacjach konfliktowych poszukiwał rozwiązań do przyjęcia przez innych.	[27] pkt

Karta obserwacji pracy zespołu

Obserwował:

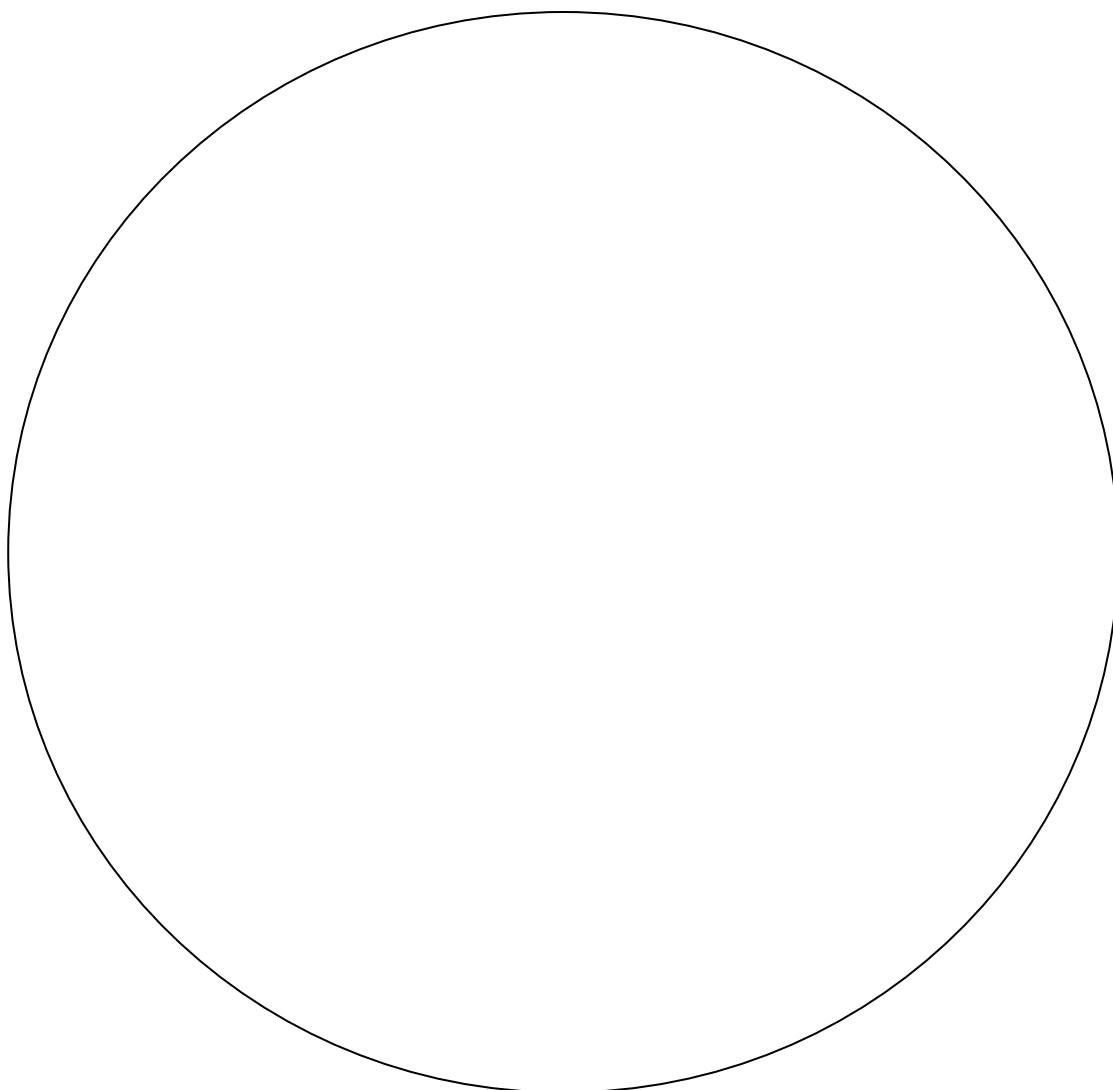
Data:

Obserwowane zachowanie	Imię	Imię	Imię	Imię
Wypowiadanie się (pyta się o opinię, zachowuje zasady grzeczności, nie stosuje ataków osobistych)				
Proponowanie rozwiązań (proponuje, nie proponuje, odnosi się do propozycji innych itd.)				
Wykonywanie zadań (sam zgłasza chęć wykonania zadania, wkonuje to co inni zaproponowali, wykonuje w pełni i na czas)				
Pomaganie kolegom/koleżankom (sam zgłasza chęć pomocy, pomaga)				
inne				

„Tort”

Podzielcie „tort” na części, które pokazywałyby wkład każdej osoby w pracę całego zespołu. Oceńcie, który wkład był najważniejszy w wykonaniu zadania.

Ocena zajęć związanych z realizacją projektu:

Data:.....

Temat zajęć:.....

Nie podpisuj się. Wpisz swoje uwagi do każdego punktu

1. Na zajęciach najbardziej podobało mi się:

.....

.....

2. Zajęcia byłyby ciekawsze, gdyby

.....

.....

3. Na zajęciach zrozumiałam/ zrozumiałem, że

.....

.....

4. Moje opinie zmieniły się, ponieważ

.....

.....

5. Mój stosunek do projektu teraz jest następujący

.....

.....

6. Chciałbym się więcej dowiedzieć na temat:

.....

.....

7. Inne uwagi:

.....

.....

Grupa ocenia swój projekt badawczy

Lp		Tak	Nie
1.	Czy jasno sformułowaliśmy cel projektu?		
2.	Czy wykorzystaliśmy więcej niż jedno źródło informacji?		
3.	Czy potrafimy swoimi słowami opisać nasz projekt?		
4.	Czy nasze wnioski opierają się na zebranych danych?		
5.	Czy w wyniku realizacji projektu może coś zmienić się w nas lub w naszym otoczeniu ?		
6.	Czy projekt jest dla nas ciekawy?		
7.	Czy projekt odzwierciedla nasze wysiłki?		
8.	Wyniki projektu zostały przedstawione dokładnie i dla nas interesująco?		
9.	Czy projekt odzwierciedla nasz twórczą pracę?		

Grupa ocenia swój projekt

Jak razem pracowaliśmy?

Jak możemy pracować lepiej?

Zespół:

.....

.....

Zaznaczcie każdą kratkę diagramu zgodnie z waszą oceną

	Mówiliśmy y spokojny mi głosami	Tworzyliśmy nowe pomysły	Sprawdzaliśmy, czy dobrze siebie rozumiemy	Słuchaliśmy kolegów, gdy się wypowiadali	Zachęcaliśmy siebie nawzajem pytając o zdanie.	Zachęcaliśmy siebie nawzajem chwaląc wypowiedzi kolegów.
Zawsze						
Często						
Czasami						
Rzadko						
Bardzo rzadko						

Wnioski:

.....

.....

.....

.....

Ocena prezentacji wyników pracy innego zespołu

		Źle Bardzo dobrze				
1.	Ogólne wrażenie	1	2	3	4	5
2.	Informacje były ciekawe	1	2	3	4	5
3.	Informacje były w zrozumiały sposób przedstawione	1	2	3	4	5
4.	Jakość informacji wizualnych	1	2	3	4	5
5.	Oryginalność prezentacji	1	2	3	4	5

Najbardziej podobało mi się w prezentacji:

.....

.....

.....

.....

W prezentacji warto poprawić:

.....

.....

.....

.....

VIII. Metoda portfolio w realizacji projektów

Karty dla uczniów

Tydzień pracy nad projektem

Pracując nad projektem w tym tygodniu zrobiłem:	Zrozumiałem następujące nowe zagadnienia:
Przyszły mi do głowy następujące pytania:	Doświadczyłem następujących uczuć:

Moje portfolio

Nazywam się

Uczę się w klasie.....

Data:

1. W moim portfolio zamieściłem następujące materiały:
2. Szczególnie ważne dla mnie w tym portfolio jest:
3. Moje portfolio świadczy o mnie, że:
4. Moje portfolio wskazuje na moje następujące zdolności:

Moje refleksje I

1. Przeglądając moje portfolio czuję się:

2. Na podstawie tego portfolio mogę powiedzieć, że jest dobry w:

3. Chcę być lepszy w:

Moje refleksje II

1. Tytuł materiału:
2. Wybrałem ten materiał do portfolio ponieważ:
3. Chcę zwrócić szczególną uwagę na:
4. W przyszłości chcę zrobić inaczej:

IX. Propozycje projektów:

Projekt: „Prawa dziecka na świecie”

Cele projektu

Uczniowie będą potrafili:

- wyjaśnić pojęcie prawa dziecka,
- wymienić podstawowe prawa dziecka,
- wskazać międzynarodowe dokumenty zawierające prawa dziecka,
- wskazać instytucje zajmujące się badaniem sytuacji dzieci na świecie,
- wyrazić własną opinię na temat przestrzegania praw dziecka na świecie,
- przygotować akcję informacyjną na temat przestrzegania praw dziecka na świecie,
- podjąć działania, których celem jest pomoc cierpiącym dzieciom na świecie.

Opis projektu

Projekt może być realizowany w powiązaniu z nauczaniem wiedzy o społeczeństwie lub jako samodzielne przedsięwzięcie. Uczniowie prócz poznania zagadnień związanych z prawami dziecka uczą się także przygotowywania ulotek informacyjnych oraz organizowania konkursów i wystaw.

1. Czas realizacji projektu 4-8 tygodni.
2. Liczba uczniów realizujących projekt: 6-12 osób
3. Potrzebne zasoby: dostęp do komputerów połączonych z Internetem, drukarki, papier A4, duże plansze papieru, materiały do rysowania / malowania.
4. Przebieg działań:

Na pierwszych zajęciach z grupą uczniów zainteresowanych realizacją projektu nauczyciel przedstawia zarys jego tematyki. Uczniowie wybierają szczegółowe zagadnienia, które ich interesują oraz ustalają, jakie zadania chcą podjąć. Wspólnie z nauczycielem ustalają harmonogram działań, (ewentualnie) tworzą zespoły, które zajmą się poszczególnymi zadaniami. Proponowane zadania to: zebranie informacji na temat przestrzegania praw dziecka, przygotowanie plakatów, wyszukanie fotografii, organizacja wystawy tych materiałów, przygotowanie i rozpowszechnienie ulotek informujących o sytuacji dzieci na świecie.

Uczniowie wykonując zadania na konsultacjach przedstawiają postępy swoich prac. Dokumentują swoje działania prowadząc indywidualne portfolia. W trakcie samodzielnej pracy uczniowie poszukują informacji, przetwarzają je, wykonują zaplanowane produkty (plakaty, zestawy fotografii, ulotki).

W ostatniej fazie realizacji projektu uczniowie organizują wystawę i/lub rozpowszechniają przygotowane ulotki informacyjne.

Na zajęciach podsumowujących realizację projektu nauczyciel omawia z uczniami ich refleksje, opinie o tym, co szczególnie im się udało a co mogliby zrobić lepiej, prosi o wypełnienie kart samooceny. Na podstawie obserwacji pracy uczniów i wykonanych produktów, przygotowanych portfolio, kart samooceny nauczyciel przygotowuje ocenę każdego z uczniów.

Realizacja projektu

I Zajęcia (wprowadzające)

Na tych zajęciach przedstawisz uczniom zarys tematyki, jakiej może dotyczyć projekt oraz wspólnie z uczniami wybierzesz szczegółowe tematy lub / oraz sposoby ich przedstawienia pozostałym uczniom szkoły (i ich rodzicom).

Przebieg zajęć:

1. Rozdaj uczniom zdjęcia zawarte w **materiale pomocniczym nr 1**. Poleć, aby pracując w parach przygotowali odpowiedzi na pytania:
 - *Co widzicie na zdjęciu? (opis)*
 - *Co waszym zdaniem zdjęcie to przedstawia? (interpretacja)*
 - *Jakie uczucia wywołuje w was to zdjęcie?*
 - *Co sądzicie o przedstawionej na zdjęciu sytuacji dzieci?*

Poproś, aby uczniowie przedstawili swoje uwagi na temat zdjęć.
2. Wyjaśnij, że przeanalizowane przez uczniów zdjęcia przedstawiają problemy, jakie borykają się dzieci na świecie. Ludzie, którzy nie zgadzali się, aby taki los przydarzał się dzieciom doprowadzili do przyjęcia przez większość rządów na świecie Konwencji Praw Dziecka. W tym dokumencie zostały właśnie opisane prawa przysługujące wszystkim dzieciom. Przedstaw informacje na temat tego i innych dokumentów mówiące o prawach dziecka (**materiał pomocniczy nr 2**). Zwróć uwagę, że mimo wielu deklaracji polityków i podejmowanych działań dalej miliony dzieci na świecie cierpi głód, choroby, jest zmuszanych do pracy.
3. Projekt, którego realizację proponujesz dotyczy praw dziecka. W centrum tablicy zapisz to pojęcie i poproś uczniów o zaproponowanie pytań, na którego chcieliby uzyskać odpowiedzi realizując ten projekt (możliwe pytania zawiera **materiał pomocniczy nr 3**).
4. Następnie zwróć uwagę, że uzyskanie odpowiedzi na postawione pytania może być początkiem dalszych działań. O sytuacji dzieci na świecie warto jest poinformować innych uczniów szkole, może także ich rodziców. Warto byłoby także skłonić ich do działania na rzecz pomocy dzieciom. Poleć, aby uczniowie pracując w parach

zapropowowali sposoby poinformowania uczniów o sytuacji dzieci. Przeanalizuj z uczniami ich propozycje.

Zwróć uwagę na przygotowanie wystawy plakatów oraz ulotek informacyjnych.

Wyjaśnij, że podczas wystawy mogą być prezentowane plakaty, które powstaną w ramach szkolnego konkursu na plakat o prawach dziecka. Ulotki mogą zawierać informacje o prawach dziecka na świecie i zachęcać do wzięcia udziału w konkursie. Zaproponuj, aby właśnie organizacja konkursu oraz/ lub przygotowanie ulotek były zadaniami, które wykonają uczniowie realizując ten projekt.

Jeżeli grupa uczniów liczy więcej niż 6 osób wówczas mogą powstać dwa zespoły: pierwszy zajmie się organizacją konkursu i wystawy plakatów, drugi przygotowaniem i rozpowszechnieniem ulotek.

5. Zadbaj o to, aby ostateczna decyzja, co do wyboru działań należała do uczniów. Na zakończenie zajęć ustal z uczniami sposoby kontaktowania się z tobą (warto podać mail – najlepiej, aby to było to konto utworzone tylko na potrzeby pracy z uczniami), termin następnego spotkania. Zadaniem uczniów do wykonania przed kolejnym spotkaniem z tobą będzie zebranie informacji o sytuacji dzieci na świecie oraz zaproponowanie pomysłów działań, jakie należy wykonać, aby zostały przygotowane konkurs i/lub ulotka.

II zajęcia

1. Zajęcia zacznij od usłyszenia czego uczniowie dowiedzieli się o przestrzeganiu praw dziecka na świecie oraz jakie pomysły działań proponują. Przedyskutuj te propozycje zwracając uwagę, aby to przede wszystkim uczniowie mieli głos decydujący w wyborze działań.
2. Zwróć uwagę, aby uczniowie zaproponowali działania należy podjąć oraz jakie zasoby przygotować, aby konkurs mógł się odbyć. Uczniowie powinni zwrócić uwagę na konieczność poinformowania jak największej liczby uczniów,

przygotowania regulaminu konkursu (m.in. kto może w nim uczestniczyć, jakie warunki powinny spełniać prace, jakie kryteria wezmą pod uwagę oceniający prace, kto to będzie), wybrania komisji konkursowej (np. zaproszenie do jej prac nauczycieli), przygotowania nagród (nie muszą być to nagrody rzeczowe), wybór miejsca i sposób prezentacji przygotowanych prac (np. sala lekcyjna, korytarz szkolny, sala gimnastyczna w wybranym dniu).

3. Ustal z uczniami, kto z nich zajmie się:
 - przygotowaniem regulaminu konkursu,
 - wybraniem komisji konkursowej i (ewentualnie) zaproszeniem wybranych nauczycieli do jej prac,
 - uzgodnieniem z dyrekcją szkoły, gdzie i kiedy odbędzie się wystawa,
 - przygotowaniem nagród (w uzgodnieniu z dyrekcją, przedstawicielami rady szkoły, rodzicami i innymi dorosłymi gotowymi do wsparcia przedsięwzięcia),
 - przygotowaniem ulotek informacyjnych.
4. Na tych zajęciach wyjaśnij także uczniom, że ich praca będzie oceniana a ocena będzie wpisana na świadectwo ukończenia gimnazjum. Przedstaw uczniom kryteria, jakie weźmiesz pod uwagę dokonując oceny (materiał pomocniczy). Wyjaśnij też, że zadaniem uczniów będzie prowadzenie portfolio, w którym będą zamieszczali informacje o swoich działaniach nad projektem oraz próbki swoich prac. Te portfolio zbierzesz po zakończeniu projektu i wykorzystasz do oceny.
5. Na zakończenie tych zajęć uczniowie powinni wiedzieć, co, jak i na kiedy mają wykonać.

III – IV zajęcia

1. W trakcie tych zajęć uczniowie informują o przebiegu ich działań, zgłaszają ewentualne trudności, chwalą się osiągnięciami. Twoim zadaniem jest zwracanie uwagi na terminowość wykonywania zadań, pomoc w przezwyciężaniu trudności,

„Projekt jest/był współfinansowany w ramach programu polskiej współpracy rozwojowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP w 2011 r. ”

wyrażanie uznania dla postępów pracy uczniów, rozstrzyganie ewentualnych sporów między uczniami.

2. Udziel także uczniom pomocy w przygotowaniu ulotek (skorzystaj z **materiału pomocniczego nr 4** oraz regulaminu konkursu (skorzystaj z regulaminów konkursów, które wcześniej odbyły się w szkole).
3. Analizuj materiały zawarte w uczniowskich portfolio.

V – VI zajęcia

1. Na tych zajęciach omów z uczniami zadania związane z organizacją samej wystawy. Zwróć uwagę na:
 - zebranie prac w terminie,
 - odpowiednią ich ekspozycję (ściany? stojaki?)
 - zaproszenie gości na oficjalne otwarcie wystawy (np. dyrekcja, rodzice, może ktoś z organizacji pozarządowej zajmującej się pomocą dzieciom, misjonarz?),
 - powitanie gości, ogłoszenie wyników konkursu, wręczenie nagród.
 - zapewnienie porządku podczas oficjalnego otwarcia wystawy.
2. Analizuj materiały zawarte w uczniowskich portfolio.

VII zajęcia – Dzień otwarcia wystawy i ogłoszenia wyników konkursu

VIII zajęcia

1. Zapytaj uczniów o ich opinie o zrealizowanym projekcie:
 - co wam szczególnie podobało się podczas pracy?
 - czego jesteście dumni?
 - za co chcielibyście podziękować kolegom?
 - co, waszym zdaniem, w przyszłości warto zrobić inaczej?

2. Przedstaw uczniom swoje refleksje na temat tego, co działo się podczas ich pracy nad projektem. Zwróć uwagę przede wszystkim na to, co udało się uczniom. Poświęć kilka zdań pracy każdego ucznia.
3. Poproś uczniów o wypełnienie kart samooceny. Wyjaśnij, że pomogą ci w wystawieniu uczniom ostatecznej oceny ich pracy nad projektem.
4. Zbierz portfolio uczniów (wyjaśnij, że zwrócisz je im później).

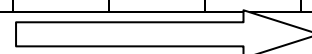
Zakończenie projektu

1. Przygotuj oceny opisowe aktywności uczniów. Przekaż je uczniom oraz wychowawcy.
2. Dokonaj samoewaluacji odpowiadając na pytania:
 - co ci szczególnie podobało się podczas pracy?
 - z czego jesteś dumny?
 - co, twoim zdaniem, w przyszłości warto zrobić inaczej?

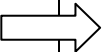
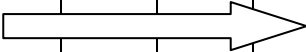

Harmonogram pracy nad projektem „Prawa dziecka na świecie”

Zadania i ich wykonawcy	Okres wykonania							
	I tydzień 12-17.09	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Zadanie: Przygotowanie zestawu informacji na temat przestrzegania praw dziecka i sytuacji dzieci na świecie Wykonawcy:								
Zadanie: Uzgodnieniem z dyrekcją szkoły, gdzie i kiedy odbędzie się wystawa, Wykonawcy:								
Zadanie: Przygotowanie regulaminu konkursu. Wykonawcy:								
Zadanie: Wybranie komisji konkursowej i (ewentualnie) zaproszenie nauczycieli do jej prac. Wykonawcy:								
Zadanie: Przygotowanie nagród Wykonawcy:								
Zadanie: Przygotowanie ulotek informacyjnych Wykonawcy:								
Zadanie: Rozpowszechnienie ulotek informacyjnych Wykonawcy:								
Zadanie: Zebranie prac								

konkursowych Wykonawcy:								
Zadanie: Przygotowanie ekspozycji prac Wykonawcy:								
Zadanie: Wykonawcy:								
Zadanie: Prowadzenie uroczystego otwarcia wystawy konkursowej Wykonawcy:								X

Materiały pomocnicze dla uczniów

Materiał pomocniczy nr 1

Praca dzieci

Indie

Ghana

Kenia

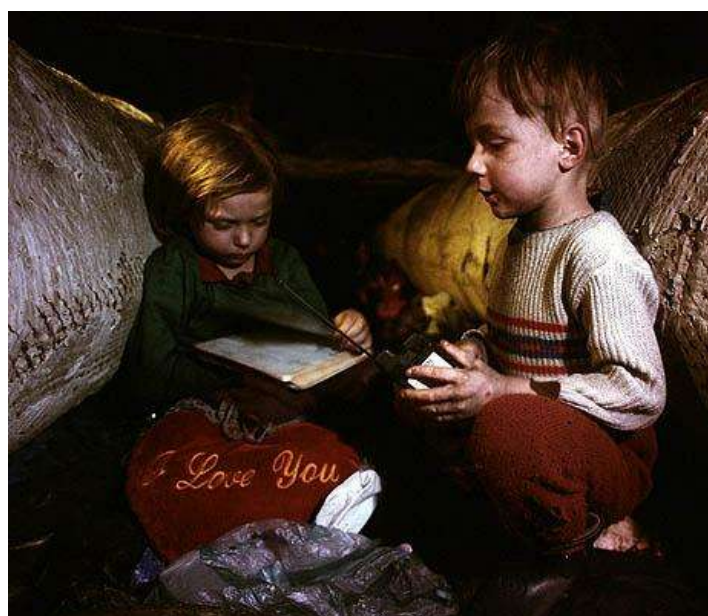
Indie

Bezdomne dzieci

Rosja

Rosja

Dzieci żołnierze

Wybrzeże Kości Słoniowej

Uganda

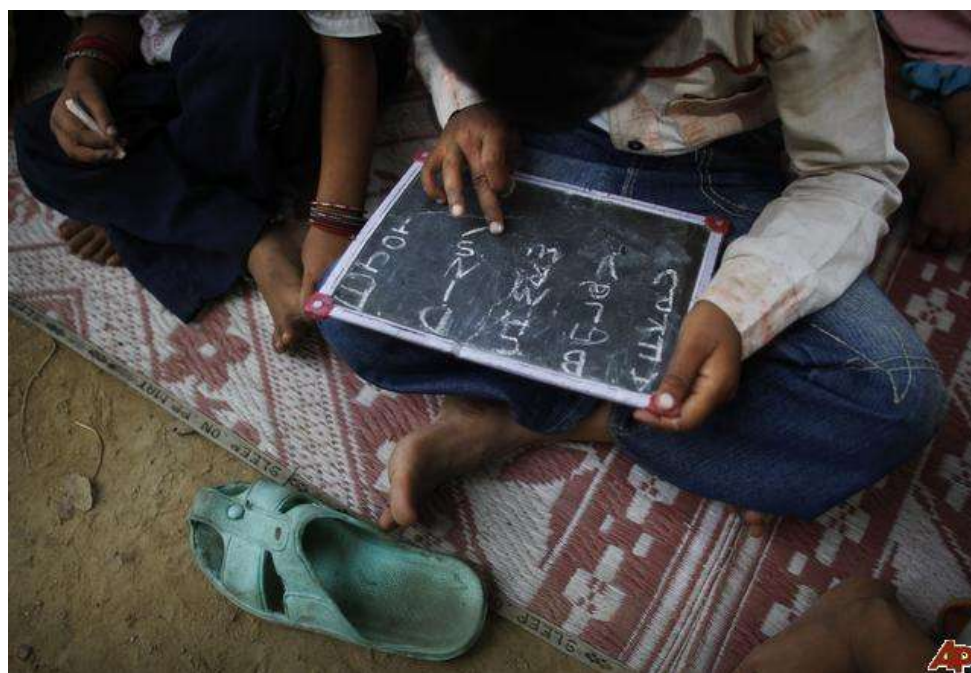
Nauka

Szkoła w Ghanie

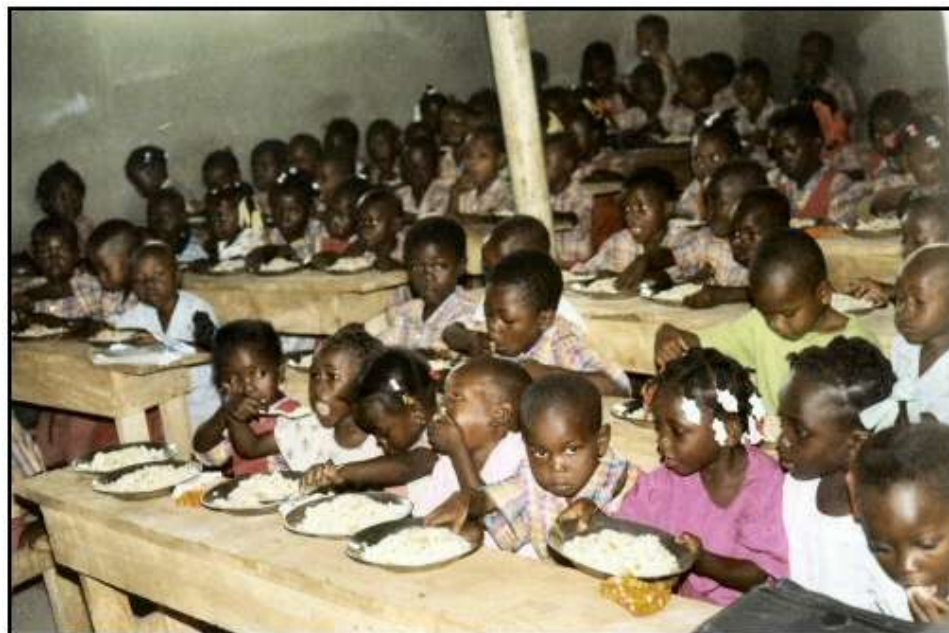

Indie

Indie

Głód i niedożywienie

Haiti

Ubóstwo

Ukraina

Kongo

Materiał pomocniczy nr 2

Nie tylko Dzień Dziecka...

1 czerwca – Dzień dziecka

20 listopada - Dzień Ochrony Praw Dziecka, ang. Universal Children's Day obchodzony jest ,

30 kwietnia - to Dzień bez Bicia - No Hitting Day, Spank Out Day

25 maja - Międzynarodowy Dzień Dziecka Zaginionego - Missing Children's Day

4 czerwca - Międzynarodowy Dzień Dzieci Będących Ofiarami Agresji - International Innocent Child Abuse Victim Day

12 czerwca - Światowy Dzień Walki z Pracą Dzieci - World Day Against Child Labour

16 czerwca - Międzynarodowy Dzień Pomocy Dzieciom Afrykańskim - Day of the African Child

8 września - Międzynarodowy Dzień Walki z Analfabetyzmem - International Literacy Day

19 listopada - Międzynarodowy Dzień Zapobiegania Przemocy wobec Dzieci - World Day for Prevention of Child Abuse

Podstawowe dokumenty określające prawa dziecka

Deklaracja Praw Dziecka zwana Genewską

W 1924 roku Zgromadzenie Ogólne Ligi Narodów przyjęło Deklarację Praw Dziecka, zwaną Genewską. Zawiera ona pięć zasad mówiących o prawach dziecka.

Konwencja o Prawach Dziecka

20 listopada 1989 roku Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych przyjęło Konwencję o prawach dziecka. Jest to najważniejszy i najbardziej uniwersalny dokument mówiący o prawach dziecka, nazywany światową konstytucją praw dziecka. Polska ratyfikowała Konwencję w 1991 roku.

Deklaracja Praw Dziecka

20 listopada 1959 roku Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych proklamowało Deklarację Praw Dziecka. Jest ona rozszerzeniem Deklaracji Genewskiej. Zawiera 10 szczegółowo sprecyzowanych zasad dotyczących praw dziecka.

Akty prawne są dostępne na stronie <http://unicef.pl/prawa-dziecka/akty-prawne>

Katalog praw przyznanych dziecku w Konwencji o Prawach Dziecka

Prawa i wolności osobiste

- * prawo do życia i rozwoju;
- * prawo do tożsamości i identyczności (nazwiska, imienia, obywatelstwa, wiedzy o własnym pochodzeniu);
- * prawo do wolności, godności, szacunku, nietykalności osobistej;
- * prawo do swobody myśli, sumienia i wyznania;
- * prawo do wyrażania własnych poglądów i występowania w sprawach dotyczących dziecka w postępowaniu administracyjnym i sądowym;
- * prawo do wychowania w rodzinie i kontaktów z rodzicami w przypadku rozłączenia a nimi;
- * prawo do wolności od przemocy fizycznej i psychicznej, wyzysku, nadużyć seksualnych i wszelkiego okrucieństwa;
- * prawo nie rekrutowania do wojska poniżej 15 roku życia.

Prawa socjalne

- * prawo do odpowiedniego standardu życia;
- * prawo do ochrony zdrowia;
- * prawo do zabezpieczenia socjalnego;
- * prawo do wypoczynku i czasu wolnego.

Prawa kulturalne

- * prawo do nauki (bezpłatnej i obowiązkowej w zakresie szkoły podstawowej);
- * prawo do korzystania z dóbr kultury;
- * prawo do informacji;
- * prawo do znajomości swoich praw.

Prawa polityczne

- * prawo stowarzyszania się i zgromadzeń w celach pokojowych

Materiał pomocniczy nr 3

Co chcielibyście wiedzieć o prawach dziecka na świecie?

- Co to jest prawo?
- Co to jest prawo dziecka?

„Projekt jest/był współfinansowany w ramach programu polskiej współpracy rozwojowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP w 2011 r. ”

- Kogo dotyczą prawa dziecka?
- Jakie są prawa dziecka?
- Czym się różnią prawa dziecka od praw dorosłych?
- Gdzie zapisane są prawa dziecka?
- Jak je chronić? Kto ma się tym zająć?
- Jak je wykonywać? Kto ma się tym zająć?
- Co te prawa oznaczają dla dzieci na co dzień?
- Czy warto te prawa chronić? Z jakich powodów?
- Jak te prawa są respektowane w różnych częściach świata?
- Dlaczego tak?
- Czy jesteś zadowolony ze stopnia respektowania tych praw? Dlaczego tak uważasz?
- Co można zrobić, aby były respektowane w większym stopniu? Kto może zrobić?
- Co my możemy zrobić?
- Jakie korzyści może wam przynieść znalezienie odpowiedzi na te pytania?
- Jaki może mieć dla was konsekwencje znalezienie odpowiedzi na te pytania?
- Kto, oprócz was, może odczuć konsekwencje znalezienia przez was odpowiedzi na te pytania? Jak to mogą być konsekwencje?

Materiał pomocniczy nr 4

Tworzenie ulotek *(opracowanie własne)*

Zanim powstanie tekst do zamieszczenia na ulotce, należy dokonać selekcji informacji:

- ☞ zastanowić się, co jest ważne dla odbiorcy, a następnie zaplanować ilość i kolejność przekazywanych informacji;
- ☞ tytuły i śródtytuły ulotki muszą tworzyć jednolitą stylistycznie całość, ponieważ odbiorca czyta w pierwszej kolejności właśnie te fragmenty tekstu;
- ☞ należy zadbać także o to, aby akapity były podobnej długości, a użyte zdania raczej pojedyncze niż złożone; całość musi być stylistycznie i graficznie spójna.

Zasady tworzenia ulotki:

- ☞ Ulotka musi zawierać informacje, których szuka adresat: przyciągający nagłówek wskazuje odbiorcy korzyść (przynajmniej jedną) albo/oraz wywołuje ciekawość. Nagłówek to najbardziej istotna część ulotki. John Caples, specjalista od reklamy, powiedział kiedyś, że „Twórca reklamy powinien poświęcić 80% swojego czasu na napisanie dobrego nagłówka”;
- ☞ Ulotka musi być łatwa w odbiorze, bez trudnych słów: ludzie nie lubią czytać tekstów, których nie rozumieją; powinna oddziaływać na emocje, wyobraźnię;
- ☞ Ulotka musi być logiczna i zaplanowana, zawierać zwięzły przekaz: zdania krótkie, najlepiej równoważniki zdań; użycie jasnego i prostego języka (nie stosuje się wyszukanych porównań czy dwuznaczności);
- ☞ Ulotka musi przekazywać najważniejsze informacje już w śródtytułach;
- ☞ Ulotka musi być przejrzysta, a rozmieszczenie tekstu zaplanowane – z zawartością ulotki odbiorca może się zapoznać w ciągu ok. 1 min; jest hierarchizacja elementów (widać, które elementy są ważniejsze, a które dodatkowe)
- ☞ Ulotka musi być ładna i przyciągać uwagę – należy zadbać o oryginalność, atrakcyjność wizualną;
- ☞ Ulotka musi być poprawna stylistycznie i edytorsko.

Projekt: „Prawo do edukacji, dostęp do edukacji”

Cele projektu

Uczniowie będą:

- wskazywali zapisy Konwencji o prawach dziecka mówiące o dostępie do edukacji,
- wyjaśniali konsekwencje braku dostępu do edukacji dla dzieci
- potrafili opisać dostęp dzieci do edukacji w wybranych krajach,
- opisywali zasady przygotowywania reklam społecznych,
- potrafili zorganizować akcję propagującą pomoc dzieciom w Afryce w dostępie do edukacji.

Opis projektu

Projekt może być realizowany w powiązaniu z nauczaniem wiedzy o społeczeństwie lub jako samodzielne przedsięwzięcie. Uczniowie poznają wybrane aspekty sytuacji dzieci w Afryce oraz przygotowują i przeprowadzają w środowisku lokalnym akcję promującą pomoc tym dzieciom.

5. Czas realizacji projektu 4-6 tygodni.
6. Liczba uczniów realizujących projekt: 6-12 osób
7. Potrzebne zasoby: dostęp do komputerów połączonych z Internetem, drukarki, papier A4, duże plansze papieru, materiały do rysowania / malowania.
8. Przebieg działań:

Na pierwszych zajęciach z grupą uczniów zainteresowanych realizacją projektu nauczyciel przedstawia zarys jego tematyki i przekonuje uczniów do jego realizacji (właśnie tak).

Uczniowie wybierają szczegółowe zagadnienia, które ich interesują oraz ustalają cele projektu oraz sposoby ich osiągnięcia. Wspólnie z nauczycielem ustalają harmonogram

działań, (ewentualnie) tworzą zespoły, które zajmą się poszczególnymi zadaniami. Proponowane zadania to: zebranie informacji na sytuacji dzieci w Afryce, wybór sposobu pomocy tym dzieciom, przygotowanie akcji promującej tę pomoc, organizacja i przeprowadzenie tej akcji.

Uczniowie wykonując zadania na konsultacjach przedstawiają postępy swoich prac. Dokumentują swoje działania prowadząc indywidualne portfolio. W trakcie samodzielnej pracy uczniowie poszukują informacji, przetwarzają je, wykonują zaplanowane produkty (plakaty, ulotki, scenariusz zajęć dla ich kolegów) i prowadzą działania promocyjne.

Na zajęciach podsumowujących realizację projektu nauczyciel omawia z uczniami ich refleksje, opinie o tym, co szczególnie im się udało a co mogliby zrobić lepiej, prosi o wypełnienie kart samooceny. Na podstawie obserwacji pracy uczniów i wykonanych produktów, przygotowanych portfolio, kart samooceny nauczyciel przygotowuje ocenę każdego z uczniów.

Realizacja projektu

I Zajęcia (wprowadzające)

Na tych zajęciach przedstawisz uczniom zarys tematyki, jakiej może dotyczyć projekt oraz wspólnie z uczniami ustalicie cel projektu, wybieriecie działania, jakie mogą doprowadzić do osiągnięcia tego celu.

Przebieg zajęć:

6. Na początku zajęć zapytaj uczniów:
 - *Co myślicie o ich rówieśnikach, którzy nie muszą a bardzo chcą chodzić do szkoły?*
 - *Czym kierują się ci młodzi ludzie chcąc chodzić do szkoły?*

- *Co chcą zyskać?*
- *Jak chodzenie do szkoły mogłoby wpłynąć na ich życie?*

Pozwól uczniom na swobodną dyskusję wokół odpowiedzi na te pytania.

Zapytaj uczniów:

- *W jakich częściach świata ma miejsce sytuacja, w której dzieci nie chodzą do szkoły?*
- Pokaż uczniom zdjęcia zawarte w **materiale pomocniczym nr 1** i zapytaj:

- *Co widzicie na zdjęciu?*
- *Co waszym zdaniem zdjęcie to przedstawia?*
- *Jakie uczucia wywołuje w was to zdjęcie?*
- *Co sądzicie o przedstawionej na zdjęciu sytuacji dzieci?*

7. Następnie wyjaśnij, że artykuł 28 Konwencji Praw Dziecka stanowi:

"1. Państwa-Strony uznają prawo dziecka do nauki i w celu stopniowego realizowania tego prawa na zasadzie równych szans, w szczególności:

- a) uczynią nauczanie podstawowe obowiązkowym i bezpłatnym dla wszystkich;
- b) będą popierać rozwój różnorodnych form szkolnictwa średniego, zarówno ogólnokształcącego, jak i zawodowego, uczynią je dostępnymi dla każdego dziecka oraz podejmą odpowiednie kroki, takie jak wprowadzenie bezpłatnego nauczania oraz udzielanie w razie potrzeby pomocy finansowej;
- e) podejmą kroki na rzecz zapewnienia regularnego uczęszczania do szkół oraz zmniejszenia wskaźnika porzucania nauki.

3. Państwa-Strony będą popierały i rozwijały międzynarodową współpracę w dziedzinie oświaty, w szczególności w celu przyczyniania się do zlikwidowania ignorancji i analfabetyzmu na świecie oraz ułatwienia dostępu do wiedzy naukowo-technicznej i nowoczesnych metod nauczania. W tym zakresie należy w szczególności uwzględnić potrzeby krajów rozwijających się".

W praktyce jednak dostęp dzieci do edukacji w wielu miejscach na świecie jest utrudniony. Na świecie ponad 100 mln dzieci nie uczęszcza nawet do szkoły podstawowej (i większość w tej grupie stanowią dziewczynki). Jeszcze więcej dzieci nie kontynuuje nauki.

Przedstaw uczniom mapę (materiał pomocniczy nr 1) pokazującą odsetek dzieci w woli 5-15 lat chodzących do szkoły.

Widać na niej, że najtrudniejsza sytuacja pod tym względem jest w Afryce.

Zgodnie z danymi ONZ w niektórych krajach Afryki (Burkina Faso, Chad, Mali) tylko 40% młodych ludzi w wieku 15 -24 lat uczy się. W Indiach jest to 81%. Wydawać by się mogło, że to dużo, ale biorąc pod uwagę liczbę mieszkańców tego kraju odsetek ten oznacza, że nauki nie kontynuują dziesiątki milionów młodych ludzi.

8. Zapytaj uczniów:

- *Dlaczego te dzieci nie chodzą do szkoły?*
- *Jaki ma to wpływ na ich szanse w dorosłym życiu?*
- *Jaki ma to wpływ na sytuację krajów, w których żyją?*

Przedyskutuj z uczniami ich odpowiedzi. Wyjaśnij, że w Polsce działa kilka organizacji pozarządowych, które pomagają dzieciom Afryce, finansują ich naukę, zakup podręczników, przyborów do pisania. Polacy mają zatem możliwość pomagania, często jednak o tym nie wiedzą. Przedstaw uczniom inicjatywy opisane w **materiałach pomocniczych 2-4.**

9. Zaproponuj uczniom realizację projektu, którego celem jest zapoznanie ich rówieśników z sytuacją dzieci w Afryce i zachęcenie ich do udzielenia im pomocy. Pomoc ta może polegać na przesłaniu pieniędzy na konto organizacji, która zajmuje się pomocą uczniom w Afryce.

Zapytaj uczniów:

- *Jak można przekonać ich rówieśników do pomagania?*
- *Komu konkretnie warto pomóc?*
- *Jak się tego dowiedzieć?*

10. Poproś, aby uczniowie pracując w parach opracowali pomysły na zachęcenie uczniów do działania. Wyjaśnij, że na następnych zajęciach przeanalizujecie wspólnie te pomysły, wybierzecie najciekawsze i zaplanujecie ich realizację.

II zajęcia

6. Zajęcia rozpocznij od przedstawienia przez uczniów ich pomysłów. Pomysły działań zapisz na tablicy a następnie poproś uczniów o wybór tych, które będą realizować.

7. Zapytaj uczniów:

- *Jaki efekt chcą osiągnąć poprzez te działania?*
- *Jak zmierzq ten efekt?*

Mierzalnym efektem może tutaj być liczba osób, które zdecydowały się wysłać pieniądze. Powstają tutaj kolejne kwestie:

- *Jak to stwierdzić?*

– *Po co ogóle to mierzyć?*

Wyjaśnij, że w ten sposób mogą poznać skuteczność swoich działań i w przyszłości, w podobnej sytuacji podjąć takie same zadania (gdy efekt był zgodny z oczekiwaniami) lub inne (gdy efekt był mniejszy niż oczekiwania).

8. Ustal z uczniami, kto z nich zajmie się wskazanymi działaniami (np. przygotowaniem plakatów, ulotek, uzgodnienie z dyrekcją szkoły, gdzie i kiedy może się odbyć akcja promocyjna) oraz kiedy te działania zostaną wykonane. Ustal wspólnie z uczniami ich harmonogram.
9. Wyjaśnij uczniom, że ich praca będzie oceniana a ocena będzie wpisana na świadectwo ukończenia gimnazjum. Przedstaw uczniom kryteria, jakie weźmiesz pod uwagę dokonując oceny (materiał pomocniczy). Wyjaśnij też, że zadaniem uczniów będzie prowadzenie portfolio, w którym będą zamieszczali informacje o swoich działaniach nad projektem oraz próbki swoich prac. Te portfolio zbierzesz po zakończeniu projektu i wykorzystasz do oceny.
10. Na zakończenie tych zajęć uczniowie powinni wiedzieć, co, jak i na kiedy mają wykonać.

III – V zajęcia

4. W trakcie tych zajęć uczniowie informują o przebiegu ich działań, zgłaszają ewentualne trudności, chwalą się osiągnięciami. Twoim zadaniem jest zwracanie uwagi na terminowość wykonywania zadań, pomoc w przewyżnianiu trudności, wyrażanie uznania dla postępów pracy uczniów, rozstrzyganie ewentualnych sporów między uczniami. W trakcie tych zajęć zaproponuj uczniom zapoznanie się z zasadami przygotowywania reklam społecznych. Na zajęciach możesz przedstawić uczniom treść **materiału pomocniczego nr 5**. Zaproponuj też, aby

uczniowie samodzielnie poszukali w Internecie informacji na temat zasad prowadzenia reklamy społecznej oraz poszukali przykładów takich reklam.

5. Uczniowie wykonują zaproponowane zadania: przygotowują ulotki, plakaty, inscenizacje. W trakcie tych działań korzystają z pomocy innych nauczycieli.

VI zajęcia – Przeprowadzenie w szkole akcji promującej pomoc uczniom w Afryce.

VII zajęcia

5. Na tych zajęciach omów z uczniami rezultaty ich działań. Zapytaj uczniów o ich opinie o zrealizowanym projekcie:
 - *Co wam szczególnie podobało się podczas pracy?*
 - *Z czego jesteście dumni?*
 - *Za co chcielibyście podziękować kolegom?*
 - *Co, waszym zdaniem, w przyszłości warto zrobić inaczej?*
6. Przedstaw uczniom swoje refleksje na temat tego, co działo się podczas ich pracy nad projektem. Zwróć uwagę przede wszystkim na to, co udało się uczniom. Poświęć kilka zdań pracy każdego ucznia.
7. Poproś uczniów o wypełnienie kart samooceny. Wyjaśnij, że pomogą ci w wystawieniu uczniom ostatecznej oceny ich pracy nad projektem.
8. Zbierz portfolio uczniów (wyjaśnij, że zwrócisz je im później).

Zakończenie projektu

3. Przygotuj oceny opisowe aktywności uczniów. Przekaż je uczniom oraz wychowawcy.
4. Dokonaj samoewaluacji odpowiadając na pytania:

- co ci szczególnie podobało się podczas pracy?
- z czego jesteś dumny?
- co, twoim zdaniem, w przyszłości warto zrobić inaczej?

Harmonogram pracy nad projektem „Prawo do edukacji, dostęp do edukacji”

Zadania i ich wykonawcy	Okres wykonania							
	I tydzień 12-17.09	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Zadanie: Zebranie informacji o sytuacji dzieci w Afryce i o polskich instytucjach pomagających im . Wykonawcy:								
Zadanie: Nawiązanie kontaktu z instytucjami zajmującymi się pomocą dzieciom w Afryce Wykonawcy:								
Zadanie: Zaplanowanie akcji promocyjnej w szkole Wykonawcy:								
Zadanie: Przygotowanie materiałów promocyjnych Wykonawcy:								
Zadanie: Przeprowadzenie akcji promocyjnej Wykonawcy:								

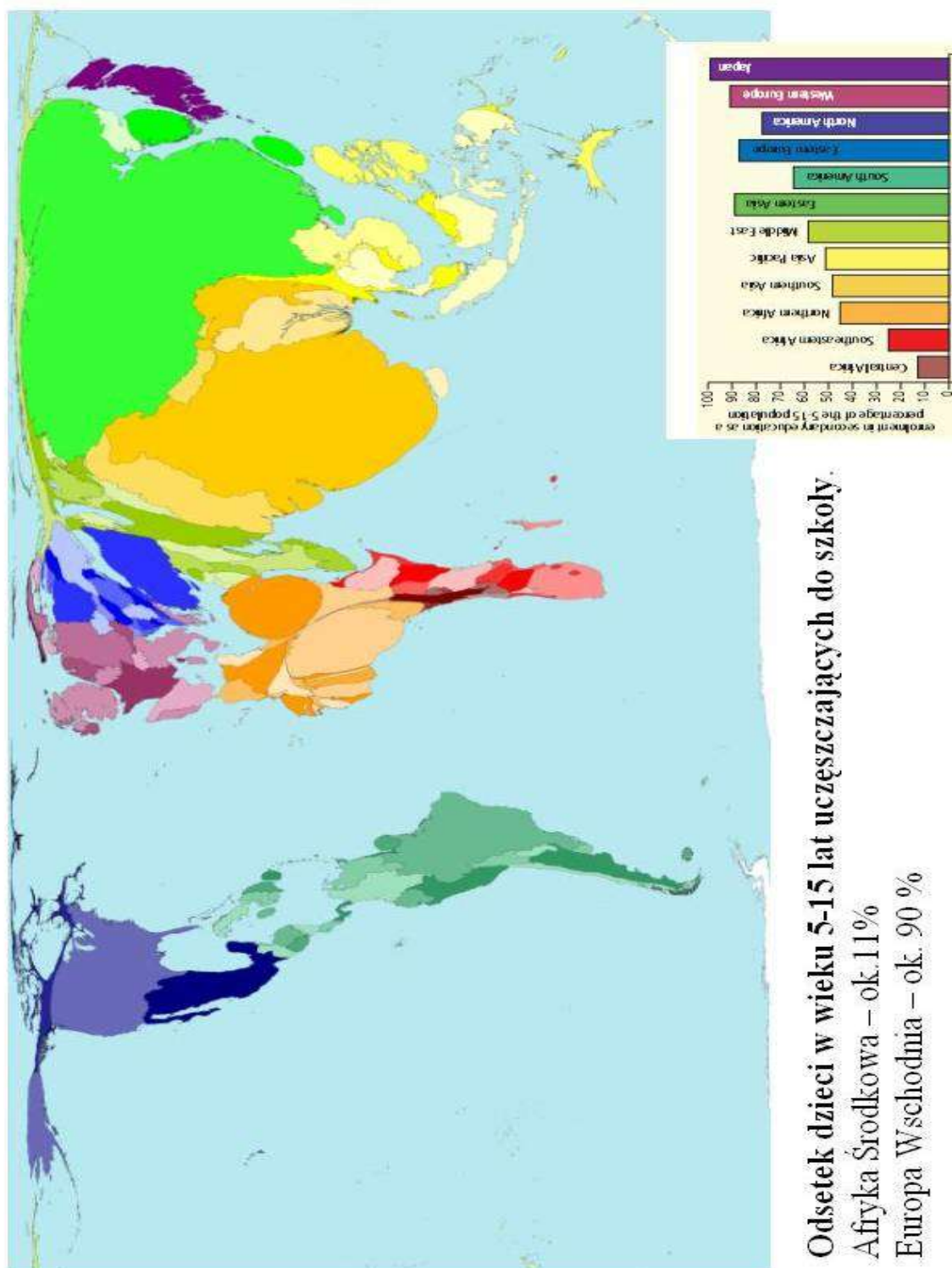
Materiał pomocniczy nr 1

Szkoła w Ghanie

Szkoła w Indiach

Materiał pomocniczy nr 2

<http://www.uslyszecafryke.org/projekty,ekirooto.html>

Projekt EKIROOTO

Demokratyczna Republika Konga, Sudan, Uganda, Liberia, Sierra Leone, Somalia to tylko kilka przykładów krajów nieprzestrzegających prawa dzieci do edukacji. Albo nie ma w nich obowiązku szkolnego, albo dostęp do szkolnictwa – nawet podstawowego – jest bardzo utrudniony. 1/3 dzieci nie uczęszcza do szkół. Niski poziom alfabetyzacji uniemożliwia podniesienie się z gospodarczego chaosu i nędzy, jakiej doświadcza przeważająca część społeczeństwa. Brak pieniędzy na oświatę oznacza brak funduszy na budowę szkół, niemożność zapewnienia odpowiedniego wykształcenia kadry pedagogicznej, a co za tym idzie dobrego poziomu nauczania.

Borykające się z wieloma problemami kraje afrykańskie nie są w tej chwili w stanie zapewnić swoim mieszkańcom równych szans w dziedzinie szkolnictwa. Potrzebna jest pomoc z zewnątrz.

KILKA SŁÓW O SZKOLNICTWIE W UGANDZIE

Szkoły w Ugandzie są płatne. Wysokość czesnego kształtuje się w granicach od 8 000 UGX (szylingów ugandyjskich) do 500 000 UGX, czyli od 12 zł do 700 zł za semestr (ceny te nie obejmują pobytu w internacie). Szkoły o najniższym czesnym mieszczą się pod drzewem. Nie oferują wysokiego poziomu nauczania. Brakuje w nich wykwalifikowanej kadry pedagogicznej, pomocy naukowych, często nawet kredy i tablicy. W szkołach rządowych klasy liczą nawet po 130 uczniów. Wraz ze wzrostem czesnego wzrasta też poziom nauczania. Szkoły o wyższym czesnym to szkoły prywatne.

Rok szkolny podzielony jest na 3 semestry. Rozpoczyna się z początkiem lutego, a kończy w drugiej połowie listopada. Na przełomie kwietnia i maja oraz sierpnia i września uczniowie mają 3 tygodniowe wakacje.

W okolicach 7.00 rano i 16.30 ugandyjskie ulice pełne są kolorowo ubranych dzieci i młodych ludzi. Dziewczyny i chłopcy chodzą do szkoły w mundurkach. Każda szkoła ma swój niepowtarzalny kolor i krój stroju.

*System kształcenia wygląda następująco: *przedszkole (Pre-School), *7-letnia szkoła podstawowa (Primary School), *2-letnia szkoła zawodowa (VTC) - kierunki: m.in. budownictwo, stolarka, ślusarstwo, mechanika samochodowa, elektryka, murarka, krawiectwo, lub *4-letnia szkoła średnia (Secondary School) albo 6-letnia szkoła średnia (High Secondary School) - dla tych, którzy chcą pójść na studia, *studia wyższe w systemie 3 (licencjat) i 5-letnim (magister) - kierunki takie jak medycyna czy prawo trwają 6 lat.*

Od 4 klasy szkoły podstawowej wszystkie przedmioty wykładane są w jęz. angielskim. Niestety brak dostępu do nauki, a co za tym idzie, niemożność zdobycia dobrej pracy, zamyka społeczeństwo ugandyjskie w kręgu ubóstwa, nie dając szansy na poprawę losu choćby najmłodszego pokolenia.

NASZA ODPOWIEDŹ - PROJEKT EKIROOTO

„Projekt jest/był współfinansowany w ramach programu polskiej współpracy rozwojowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP w 2011 r. ”

Prowadzony przez nas projekt edukacyjny "Ekirooto" ma pomóc w realizacji dziecięcych i rodzicielskich marzeń o szkole, ma także urzeczywistnić, zapisane w Konwencji Praw Dziecka, prawo każdego dziecka do edukacji.

"Ekirooto" to w języku luganda "marzenie". Niestety dla wielu afrykańskich dzieci szkoła to ciągle jedynie marzenie. Nasz program ma pomóc dzieciom i młodzieży w zdobyciu wykształcenia na poziomie podstawowym, średnim i wyższym.

Projektem chcemy objąć przede wszystkim sieroty i dzieci ulicy, ale również dzieci i młodzież z ubogich rodzin, dla których opłacenie edukacji to wydatek przekraczający ich możliwości.

W ramach projektu finansowane są:

**czesne (każdy semestr to wydatek rzędu 150 000 UGX – 75 \$, około 220 zł), *internat (opłata za semestr 200 000 UGX – 100 \$, około 300 zł), *opłacenie wakacji w internacie, *mundurek szkolny, *buty, *przybory szkolne, *lekarstwa, *przybory higieniczne i inne niezbędne rzeczy
Łączny koszt rocznego utrzymania dziecka w dobrej szkole z internatem to wydatek rzędu 2 000 – 2 500 PLN.*

PRZYSZŁOŚĆ KAŻDEGO DZIECKA ZACZYNA SIĘ WŁAŚNIE DZIŚ!

PRZYSZŁOŚCIĄ AFRYKI JEST EDUKACJA!

PROJEKT W PRAKTYCE

Do projektu "Ekirooto" przyłączyć się mogą osoby prywatne, firmy, szkoły. Wystarczy przesłać na adres office@uslyszecafryke.org swoje zgłoszenie, wpisując w treści wiadomości:

Projekt Ekirooto, imię i nazwisko wybranego dziecka, a także imię i nazwisko, nazwę firmy lub szkoły (w przypadku tych ostatnich również imię i nazwisko koordynatora projektu na terenie firmy lub szkoły) oraz adres do korespondencji.

Nie ustalamy wysokości wpłat. Każdorazowe wsparcie będzie dla nas ogromną pomocą! Z podopiecznymi projektu można korespondować przysyłając na naszą skrzynkę pocztową listy do nich. W Ugandzie koordynatorem projektu jest Gerald Kateu. Jeden raz w semestrze będziemy informować Państwa o postępach w nauce dzieci, o ich życiu, a także przysyłać najnowsze zdjęcia. ZAPRASZAMY!!!

WPŁAT DLA HUSSEINA, SAMUELA, RICHARDA, IVANA I ALEX

PROSIMY DOKONYWAĆ NA KONTO:

PLN 87 2490 0005 0000 4500 6458 4516

Z DOPISKIEM: DAROWIZNA – PROJEKT EKIROOTO

Materiał pomocniczy nr 3

<http://solidarni.free.ngo.pl/solidarni> www/index.php?option=com_content&view=article&id=95&Itemid=82

Pomoc szkołom w Afryce - szczegóły projektu

Centrum Charytatywno - Wolontariackie "SOLIDARNI"

W wielu krajach Afryki subsaharyjskiej edukacja nie jest obowiązkowa - jest natomiast płatna. Dlatego kształcić się mogą tylko dzieci z rodzin, które stać na opłacenie nauki. Często zdarza się, że dzieci nie chodzą do szkoły bo ze względu na biedę posyłane są przez swoich rodziców do pracy, muszą pomagać w domu, w gospodarstwie i pracować w polu. Niektóre pozostawione samym sobie, spędzają czas na ulicy.

W odpowiedzi na rosnące potrzeby związane z edukacją większego grona dzieci w Afryce, zachęteni sukcesem, jaki odnosi w kraju "Duchowa Adopcja Dziecka w Afryce", Stowarzyszenie Misji Afrykańskich, Centrum Charytatywno - Wolontariackie "SOLIDARNI" postanowiło rozpocząć nowy Projekt - "Pomoc Szkołom w Afryce".

Celem Projektu jest pomoc dzieciom i młodzieży do 24 roku życia, pragnącym podjąć lub kontynuować edukację w szkołach: podstawowych, gimnazjalnych, średnich, zawodowych oraz wyższych w Afryce. Projekt umożliwi dzieciom i młodzieży (których nie stać na opłacenie nauki) dostęp do edukacji poprzez długoterminową pomoc materialną.

Projekt ma też za zadanie realizację Milenijnych Celów Rozwoju oraz uwrażliwianie społeczeństwa w Polsce na globalne problemy świata.

Pomoc finansowa przekazywana szkołom do Afryki przeznaczana jest na:

- opłacenie czesnego uczniom, których rodzin nie stać na opłaty,
- pokrycie kosztów utrzymania uczniów w internacie, gdy jest taka konieczność,
- dożywianie dzieci w szkole,
- pensję dla nauczycieli,
- utrzymanie budynku szkoły oraz terenu szkolnego,
- wyposażenie sal,
- zakup pomocy dydaktycznych, naukowych i sportowych

Uczestnik przystępujący do udziału w projekcie zobowiązuje się do:

- modlitwy w intencji dzieci i Misji,

„Projekt jest/był współfinansowany w ramach programu polskiej współpracy rozwojowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP w 2011 r. ”

- regularnej pomocy finansowej dzieciom z konkretnej szkoły (wg deklaracji - minimum 50 PLN miesięcznie) - wpłat można dokonywać w ratach,
- utrzymywania listownego kontaktu z dziećmi z danej klasy za pośrednictwem "CChW SOLIDARNI",
- promowania we własnym środowisku idei dostępu do edukacji dla każdego dziecka w świecie.

Szkoły w Afryce objęte projektem zobowiązują się do:

- umożliwienia dostępu do edukacji maksymalnej liczbie dzieci wg otrzymywanych środków finansowych,
- utrzymywania kontaktu z "CChW SOLIDARNI" w celu udzielania informacji o szkole i uczniach.

Pomoc dzieciom w dostępie do edukacji oraz polepszenie infrastruktury szkół i warunków do nauki odbywa się za pośrednictwem Stowarzyszenia Misji Afrykańskich, Centrum Charytatywno-Wolontariackiego "SOLIDARNI" - misyjnej organizacji pożytku publicznego działającej w ramach Stowarzyszenia Misji Afrykańskich (SMA) przy udziale Misjonarzy i Misjonarzy Świeckich SMA pracujących w Afryce.

Zapraszamy do udziału w projekcie: osoby indywidualne, rodziny, szkoły i instytucje naukowe, spółki oraz inne podmioty gotowe wesprzeć projekt.

Warunkiem przystąpienia do Projektu jest podpisanie Deklaracji pomocy jednej ze szkół Afrykańskich lub grup dzieci, objętych projektem oraz zapoznanie się z niniejszymi warunkami uczestnictwa. Minimalny okres uczestnictwa w projekcie to 1 rok - może być on przedłużany.

W celu przystąpienia do Projektu "Pomoc szkołom w Afryce" należy skontaktować się z "CChW SOLIDARNI". Potwierdzenie uczestnictwa w projekcie wraz z numerem identyfikacyjnym oraz szczegółowymi informacjami dotyczącymi dzieci ze wspomaganej szkoły, przesyłamy w czasie do 3 tygodni od otrzymania podpisanej deklaracji.

Otrzymane kwoty (po przeliczeniu na USD lub EURO) przekazywane są przez "CChW SOLIDARNI" kwartalnie do Misjonarza lub Misjonarza Świeckiego SMA koordynującego współpracę z beneficjentem w Afryce. Koszty przekazu, korespondencji i koordynacji (ok. 10%) pokrywane są z wpłat.

Wpłaty należy dokonywać **po otrzymaniu numeru identyfikacyjnego**, wraz z tym numerem, na konto:

"CChW SOLIDARNI"

Borzęcin Duży, ul. Warszawska 826, 05-083 Zaborów

PEKAO S.A. XIII O/ Warszawa

63 1240 2034 1111 0010 0487 0248 PLN

„Projekt jest/był współfinansowany w ramach programu polskiej współpracy rozwojowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP w 2011 r. ”

27 1240 2034 1978 0010 0922 6011 EUR

BIC: PKOPPLPW

Informacje o uczniach objętych pomocą przekazywane będą darczyńcom co najmniej 2 razy w ciągu roku szkolnego za pośrednictwem "CChW SOLIDARNI". Listy od darczyńców skierowane do dzieci prosimy nadsyłać na adres Centrum. Są one, ze względów bezpieczeństwa, przesyłane do Afryki razem z korespondencją Zgromadzenia i tłumaczone w Afryce w obecności dzieci. **"CChW SOLIDARNI" nie podaje adresu do bezpośredniej korespondencji.**

Wszelkie zmiany w zaciągniętym zobowiązaniu (przedłużenie, skrócenie, wysokość wpłaty) z uwagi na dobro dzieci muszą być zgłoszone z wyprzedzeniem!

Dodatkowe informacje dotyczące Projektu "Pomoc Szkołom w Afryce" można uzyskać pisząc na adres adopcja@yahoo.pl lub dzwoniąc pod numer telefonu 022 752 03 13. Informacje są również dostępne na stronach: www.sma.pl, www.solidarni.sma.pl

Projekt "Pomoc Szkołom w Afryce" można wspomagać również przez przekazanie 1% podatku dochodowego - jako wpłatę na działalność organizacji pożytku publicznego.

Dziękujemy i zachęcamy do udziału!

Szkoły i placówki objęte projektem:

- Katolicka Szkoła Podstawowa Sacré-Coeur w Kouandé (Benin)
- Misyjne Przedszkole SŁONECZKO w Saoude (Togo)
- "Mungo Ti Ngia" - Nieść Radość Pigmejskim dzieciom Bayaka z Misji Monasao (Republika Środkowej Afryki)
- "Bahati Nzuri - Mieć Szczęście ... w trosce o edukację Masjaskich Dziewcząt z Moita Bwawani w Tanzanii"

Kontakt:

Bożena Latocha

Pn. - Pt. 8:30 - 15:30

tel./fax 022 752 03 13

e-mail: lm@sma.pl

„Projekt jest/był współfinansowany w ramach programu polskiej współpracy rozwojowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP w 2011 r. ”

Materiał pomocniczy nr 4

http://www.dzieciafryki.org/fundacja-najwazniejsze_info.html#poczatek

WATOTO

Edukacja dla dzieci Afryki

Idea

Idea organizowania indywidualnej pomocy płynącej od poszczególnych mieszkańców „bogatej północy” na rzecz konkretnych dzieci w Trzecim Świecie znana jest od kilkudziesięciu lat. Realizują ją zarówno misjonarze różnych kościołów w oparciu o swoich rodaków, jak i organizacje świeckie. W Polsce prowadzenie takich akcji stało się możliwe po przemianach ustrojowych, a szczególnie rozwinęło się w stosunku do sierot wojennych w Rwandzie.

Obecnie, kilkanaście lat po okrutnej wojnie etnicznej w tym kraju, można powiedzieć, że sytuacja w Rwandzie uległa pewnym zmianom i nie różni się istotnie od sytuacji innych najuboższych krajów Afryki: w każdym jest bardzo wiele dzieci potrzebujących pomocy – zarówno sierot, jak i półsierot oraz dzieci z bardzo biednych, wielodzietnych rodzin (dlatego też, powoławszy fundację, postanowiliśmy zamiast kojarzącej się głównie z sieroctwem nazwy „Adopcja Serca” zacząć używać określenia: akcja pomocy „Watoto” – słowo to w języku suahili znaczy po prostu: „Dzieci”).

Za najważniejsze uważamy umożliwienie tym dzieciom ukończenia szkoły (zdobycie nawet podstawowego wykształcenia może odmienić ich los), żeby zaś było to możliwe – uwolnienie ich od ciężkiej pracy za groszowe wynagrodzenie, opłacenie czesnego (obecnego na wszystkich etapach państwowej edukacji) oraz – prawie zawsze – zapewnienie ubrania i żywienia.

Priorytetem akcji „Watoto” jest więc edukacja – zarówno dzieci, jak i młodzieży. W szczególnych wypadkach akcja obejmuje także studentów wyższych uczelni oraz dorosłych ludzi podejmujących naukę zawodu (m.in. niepełnosprawnych).

Historia

Każdy z nas, członków zarządu fundacji, jest opiekunem afrykańskiego dziecka od 1997 roku. Po dwóch–trzech latach udziału w akcji „Adopcja Serca” w charakterze „rodziców adopcyjnych” postanowiliśmy zrobić coś więcej: włączyliśmy się w prowadzenie akcji we współpracy z niektórymi spośród polskich placówek misyjnych, które do 2000 roku jeszcze „Adopcji Serca” nie prowadziły. Po pewnym czasie staliśmy się samodzielnym zespołem wolontariuszy. Przez blisko pięć lat naszej współpracy z placówkami misyjnymi Księży Pallotynów oraz Sióstr Służek NMPN połączyliśmy z polskimi „rodzicami” 2334 sieroty z Rwandy i Konga Demokratycznego.

Przekazanie w październiku 2004 roku Pallotyńskiemu Sekretariatowi Misyjnemu administrowania akcją związaną z placówkami Księży Pallotynów (2177 podopiecznych – głównie w Rwandzie) oznaczało, że nasz zespół (prowadząc nadal akcję pomocy dla 157 podopiecznych Sióstr Służek) dysponuje wolnymi zasobami: czasem i zdobytym przez kilka lat doświadczeniem.

Kiedy więc w styczniu 2005 roku otworzyła się możliwość objęcia pomocą dzieci i młodzieży w kilku różnych krajach Afryki – założyliśmy fundację. Organizacyjnie jest to najlepsze rozwiązanie: fundacja, jako samodzielna osoba prawna, może współpracować z różnymi zgromadzeniami zakonnymi, prowadzącymi misje w różnych krajach.

Akcja „Watoto” dziś

Obecnie za pośrednictwem fundacji Watoto – Dzieci Afryki i współpracujących z nią zgromadzeń zakonnych, stałą pomoc od polskich „opiekunów na odległość” otrzymuje **922 dzieci i młodych ludzi** (głównie w trzech krajach afrykańskich: **Kamerunie, Kongu Demokratycznym i Rwandzie**, ale również w **Republice Buriacji** – leżącej na Syberii, będącej częścią Federacji Rosyjskiej):

- studenci wyższych uczelni: **55**,
- studenci szkół pomaturalnych: **5**,
- uczniowie szkół średnich: **620**,
- uczniowie szkół zawodowych: **4**,
- uczniowie szkół podstawowych: **227**
(wśród nich 76 uczniów szkoły podstawowej dla dzieci niewidomych),
- przedszkolaki: **11**.

[dane z marca 2011 roku]

Przez lata 2005-2010 doczekaliśmy się wielu absolwentów:

- **10** osób ukończyło wyższe uczelnie (m. in. 1 osoba – akademię medyczną),
- **9** – szkoły pomaturalne (m. in. 5 osób – szkoły pielęgniarstwo-położnicze),
- **293** – szkoły średnie,
- **96** – szkoły zawodowe (m. in. 51 osób niepełnosprawnych),
- **311** – szkoły podstawowe.

Od grudnia 2007 fundacja prowadzi również [akcję „Bilet do stacji Życie”](#): polscy ofiarodawcy finansują leczenie konkretnych dzieci cierpiących na **chorobę głodową** – pacjentów [szpitala dla dzieci](#) w Karamie (Rwanda) oraz – od wiosny 2010 – ośrodka medycznego w Burhinyi-Mulambi (Kongo Demokratyczne).

Od maja 2009 [akcją „Bilet do stacji Życie”](#) objęte zostały także **dzieci niewidome**, znajdujące się pod opieką siostr Franciszkanek SK w Kibeho (Rwanda). Dzieci te potrzebują nie tylko diagnozy i ewentualnej terapii okulistycznej, ale przede wszystkim odżywienia i wyleczenia ze schorzeń nabytych w wyniku straszliwej nędzy (sytuacja niewidomych dzieci jest szczególnie trudna: ślepotę postrzega się w Rwandzie jako coś wstydliwego, nadto dzieci niewidome nie nadają się do pracy – a konieczność pracy dotyczy już czterolatek, np. noszenia wody czy zbierania chrustu do kuchni...).

W minionych latach **516 dzieci z Konga i Rwandy** „dojechało do stacji Życie”.

Prowadzimy również [stałą akcję „Dożywianie”](#) dla głodnych dzieci dochodzących do Ośrodków Dożywiania w Karamie (Rwanda) i Karhala-Burhinyi (Kongo Demokratyczne).

Ofiarodawcy finansują też za pośrednictwem fundacji trwałe „inwestycje społeczne” (patrz: dział „Zrealizowane przedsięwzięcia” w menu po lewej stronie).

Inwestycje przeprowadzone w 2010 roku to przede wszystkim: dokończenie budowy i wyposażenie w meble drugiego budynku szkoły w Nyarushishi/Nkomero (Rwanda), zakup 20 maszyn do pisania alfabetem Braille'a dla szkoły dla niewidomych dzieci w Kibeho (Rwanda), a także wyposażenie tejże szkoły w dużą pralkę oraz komplet mebli dla 3 (kolejnych) klas.

Zgromadzenia zakonne organizujące pomoc w Afryce i na Syberii

Fundacja współpracuje – na zasadach określonych w umowach trójstronnych – z misjonarzami oraz sekretariatami misyjnymi następujących zgromadzeń:

- **Zgromadzenie Sióstr św. Dominika** (siostry Dominikanki)
Kraje: **Kamerun** (Afryka), **Buriacja** (leżąca na Syberii część Federacji Rosyjskiej).
Sekretariat Misyjny w Polsce: Al. Kasztanowa 36, 30-227 Kraków,
tel. 12 425 24 05, s. Idalia – Krystyna Szołdra – sekretarka ds. misji;
zob. też: www.dominikanki.pl/misje/.
- **Zgromadzenie Sióstr Franciszkanek Służebnic Krzyża**
Kraj: **Rwanda** (Afryka).
Siedziba zgromadzenia w Polsce: ul. Piwna 9/11, 00-265 Warszawa,
tel. 22 831 02 21, s. Agnieszka – Małgorzata Formela;
zob. też: www.fsk.opoka.org.pl.
- **Zgromadzenie Sióstr Służek Najświętszej Maryi Panny Niepokalanej**
Kraje: **Kongo Demokratyczne, Rwanda** (Afryka).
Sekretariat Misyjny w Polsce: ul. Modrzewiowa 24, 05-807 Podkowa Leśna,
tel. 22 758 95 87, s. Krystyna Lemańska – sekretarka ds. misji.
- **Zgromadzenie Księży Marianów Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny** (Ojcowie Marianie)
Kraj: **Rwanda** (Afryka).
Sekretariat Misyjny w Polsce: ul. św. Bonifacego 9, 02-914 Warszawa,
tel. 22 651 90 29, ks. Piotr Marchewka – sekretarz ds. misji.

Materiał pomocniczy nr 5

O reklamie społecznej (opracowanie własne)

Reklama kojarzy się zazwyczaj ze sprzedawaniem produktów i usług. Prócz jednak takiej komercyjnej reklamy istnieje reklama, której celem jest skłonienie ludzi do podejmowania działań na rzecz rozwiązywania pewnych problemów społecznych.

Autorzy reklam społecznych chcą sprawić, aby ich odbiorcy prowadzili zdrowy tryb życia, dbali o środowisko, pomagali innym. Reklama społeczna tym się różni od komercyjnej, że nie wskazuje produktu (np. lekarstwa na schorzenie), tylko zachęca, byśmy zmienili swoje przyzwyczajenia.

„Projekt jest/był współfinansowany w ramach programu polskiej współpracy rozwojowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP w 2011 r. ”

Taka reklama zwraca uwagę na potrzeby ludzi niepełnosprawnych, na zagrożenia, jakie mogą napotkać dzieci korzystające z internetu („Dziecko w sieci”), czy nieostrożnie kąpiące się w jeziorach i basenach („Płytką wyobraźnia to kalectwo”). Próbuje namówić ludzi, by nie byli obojętni („Powstrzymać przemoc domową”). Ale też namawia rodziców, by czytali swoim małym dzieciom („Cała Polska czyta dzieciom”). Zachęca do przekazywania 1% podatku dochodowego na organizacje dobroczynne, uświadamia konieczność pomocy krajom ubogim („Polska jest rajem”).

Reklama społeczna wykorzystuje podobne metody oddziaływania na widza lub słuchacza jak reklama komercyjna : ma wzruszać, skłaniać do przemyśleń, powodować, że ktoś, kto ją słucha lub ogląda, zauważy problem i zastanowi się nad nim.

Reklamy społeczne przygotowują często instytucje, którym nie zależy na zysku, lecz na poprawie jakiejś nieakceptowanej przez nie sytuacji. Są to często stowarzyszenia, fundacje, czasem firmy działające w porozumieniu z nimi.

Specjaliści z przygotowujący reklamy korzystają z dokonań psychologii społecznej, psychologii i socjologii przygotowując kampanie, których celem jest uzyskanie pożądaných działań. Szeroko są wykorzystywane zasady wpływu społecznego opisane przez R. Cialdiniego. Komunikaty perswazyjne tworzy się uwzględniając zasadę AIDA.

Zgodnie z tą zasadą taki komunikat powinien:

- po pierwsze - przykuć uwagę (Attention) odbiorcy (konsumenta, obywatela)
- po drugie - zainteresować (Interest) wskazywaną sytuacją,
- po trzecie – wzbudzić chęć (Desire) w odbiorcy komunikatu zmiany wskazywanej sytuacji
- po czwarte - skłonić do działania (Action):, które może polegać na udzieleniu pomocy, podarowaniu rzeczy, pieniędzy.

Komunikaty reklamowe odwołują się do najczęściej do emocji, rzadziej do intelektu. Na przykład główni bohaterowie spotów reklamujących produkty konsumpcyjne to często szczęśliwe rodziny (obowiązkowy model: tatuś, mamusia, synek i córeczka), uśmiechnięci staruszkowie, zadowoleni z siebie biznesmeni, naukowcy w białych kitlach itd.

W spotach wyborczych pojawiają się przedstawienia kompetentnych polityków, oddanych sprawie państwa, statecznych członków rodzin, popieranych przez uśmiechnięte dzieci, staruszki itd.

Twórcy reklam wykorzystują pewne zasady wpływu społecznego. Te zasady m.in. opisał R. Cialdini

1. Odwzajemnienie - otrzymanie prezentu wymaga rewanżu. Człowiek darując komuś jakąś rzecz, wyświadcając przysługę może spodziewać się odwzajemnienia.

2. Konsekwencja - ludzie na ogół uważają, że konsekwencja jest pożądaną cechą. Osoby niekonsekwentne mogą się spotkać ze społeczną naganą. Te zjawisko wykorzystują różnego rodzaju organizacje zbierając np. podpisy pod petycją w jakiejś sprawie. Udzieliwszy poparcia poprzez podpis (to przecież nic nie kosztuje) niektórzy ludzie czują się zobowiązani do dalszego popierania działań tej organizacji.

3. Społeczny dowód słuszności - jeżeli nie wiemy, co robić w danej sytuacji (zwłaszcza, gdy jest to sytuacja nie typowa) obserwujemy postępowanie innych i robimy to samo. Im więcej ludzi postępuje tak samo, tym zwiększa się szansa, że następni pójdą w ich ślady. Stąd partie polityczne często powołują się na sondaże, które mówią o ich przewadze nad konkurentami.

4. Sympatia - ludzie zazwyczaj ulegają prośbom osób, do których czują sympatię. Sympatią ludzie obdarzają także nieznaną osobę, jeśli są podobne do nich bądź atrakcyjne fizycznie, dobrze ubrane. W wyborach szanse kandydata wzrastają, gdy jest osobą o reprezentacyjnym wyglądzie.

5. Autorytet - ludzie na ogół wierzą osobom cieszącym się autorytetem w danej dziedzinie. Czasem jednak ludzie wierzą nieznanym osobom posiadającym zewnętrzne atrybuty autorytetu np. podające swój tytuł naukowy, ubrane zgodnie z powszechnymi wyobrażeniami o ubiorze specjalisty. Polityk, który dobrze wygląda i powołuje się na swoje kompetencje nie zawsze jest godny zaufania.

6. Niedobór - dla wielu ludzi przedmioty i możliwości stają się dla tym cenniejsze, im trudniej je osiągnąć.

Choć wiele narzędzi i technik stosowanych w reklamie społecznej jest identyczne jak w reklamie komercyjnej istnieją jednak także wyraźne różnice. Dotyczą one np. charakteru przekazu, rodzaju korzyści dla adresatów reklamy.

W reklamie komercyjnej charakter przekazu jest miły i przyjemny. Ma wywołać w odbiorcach pozytywne emocje związane z danym produktem. Taki nastrój buduje się poprzez muzykę, scenerie, wykorzystanie znanych osób, zabawny scenariusz. W reklamie społecznej jest zupełnie inna sytuacja. Bardzo często wywołują one lęk, działają na zasadzie szoku. Sama ich tematyka jest trudna i wywołująca społeczną niechęć – dotyczą bowiem problemów, problemów których ludzie nie mówią, o których chcieliby zapomnieć. Wywołują więc odczucia negatywne.

Reklama komercyjna sugeruje korzyści wynikające z kupna reklamowanego produktu. Mechanizm – wejdź do sklepu, kup i wyjdź – jest prosty w realizacji i każdy potencjalny odbiorca jest go świadom. W reklamie społecznej korzyść nie jest widoczna od razu lub jest bardzo abstrakcyjna. Nie dostrzega się korzyści wynikających z tolerancji dla obcokrajowców czy pomocy w podjęciu nauki przez dziecko w Ghanie.

Projekt: „Poznajemy Gruzję”

Projekt interdyscyplinarny łączący zagadnienia z zakresu geografii, wiedzy o społeczeństwie, historii.

Cele projektu

Uczniowie będą:

- potrafili zorganizować szkolną grę edukacyjną,
- wskazywali współczesne więzi łączące Polskę i Gruzję,
- opisywali wybrane zagadnienia z historii i współczesności Gruzji

Opis projektu

Projekt może być realizowany w powiązaniu z nauczaniem geografii, wiedzy o społeczeństwie, historii lub jako samodzielne przedsięwzięcie. Uczniowie prócz poznania zagadnień związanych z historią i współczesnością Gruzji uczą się także organizacji przedsięwzięcia edukacyjnego (gry edukacyjnej).

9. Czas realizacji projektu 4-6 tygodni.

10. Liczba uczniów realizujących projekt: 6-12 osób

11. Potrzebne zasoby: dostęp do komputerów połączonych z Internetem, drukarki, papier A4, duże plansze papieru, materiały do rysowania / malowania.

12. Przebieg działań:

Na pierwszych zajęciach z grupą uczniów zainteresowanych realizacją projektu nauczyciel przedstawia zarys jego tematyki- historia i współczesność Gruzji. Uczniowie wybierają szczegółowe zagadnienia, które ich interesują oraz ustalają, jakie zadania chcą podjąć.

Wspólnie z nauczycielem ustalają harmonogram działań, (ewentualnie) tworzą zespoły, które

zajmą się poszczególnymi zadaniami. Proponowane zadania to: zebranie informacji na temat Gruzji, przygotowanie regulaminu gry, zadań dla uczestników gry, przygotowanie akcji promującej grę, organizacja i przeprowadzenie gry.

Uczniowie wykonując zadania na konsultacjach przedstawiają postępy swoich prac. Dokumentują swoje działania prowadząc indywidualne portfolio. W trakcie samodzielnej pracy uczniowie poszukują informacji, przetwarzają je, wykonują zaplanowane produkty (zadania dla uczestników, regulamin gry).

W ostatniej fazie realizacji projektu uczniowie organizują grę edukacyjną.

Na zajęciach podsumowujących realizację projektu nauczyciel omawia z uczniami ich refleksje, opinie o tym, co szczególnie im się udało a co mogliby zrobić lepiej, prosi o wypełnienie kart samooceny. Na podstawie obserwacji pracy uczniów i wykonanych produktów, przygotowanych portfolio, kart samooceny nauczyciel przygotowuje ocenę każdego z uczniów.

Realizacja projektu

I Zajęcia (wprowadzające)

Na tych zajęciach przedstawisz uczniom zarys tematyki, jakiej może dotyczyć projekt oraz wspólnie z uczniami wybierzesz szczegółowe tematy lub / oraz sposoby ich przedstawienia pozostałym uczniom szkoły (i ich rodzicom).

Przebieg zajęć:

11. Na początku zajęć przedstaw uczniom pierwsze zdjęcie zawarte w materiale pomocniczym nr 1. Nie wyjaśnij, co zdjęcie przedstawia, lecz poproś uczniów o odgadnięcie tego.

Po podaniu propozycji przez uczniów wyjaśnij, że jest to zdjęcie pokazujące prezydenta Polski - Lecha Kaczyńskiego i Gruzji - Micheila Saakaszwili`ego na

konferencji prasowej w 2008 roku w stolicy Gruzji Tbilisi. W tym okresie prezydent Polski był tam kilkakrotnie. Zapytaj uczniów, co wiedzą o historii i współczesności Gruzji.

Następnie przedstaw kolejne zdjęcia z materiału pomocniczego nr 1. Zwróć uwagę, że Gruzja jest państwem starszym o ponad pół tysiąca lat od Polski. Chrześcijaństwo zostało tam przyjęte w 337 r. (zapytaj, kiedy nastąpiło to w Polsce). Gruzja straciła swoją niepodległość w końcu XVIII wieku podbita przez Rosję. Gruzini próbowali tę niepodległość odzyskać w końcu I wojny światowej, lecz znowu ulegli agresji wojsk rosyjskich (tym razem dowodzonych przez komunistów). Niezależność od Rosji udało się Gruzji uzyskać dopiero po upadku ZSRR w końcu lat 80 - tych XX –wieku. Gruzini ciągle jednak czują się zagrożeni dążeniami Rosji od odzyskania kontroli nad tą częścią Kaukazu.

Zapytaj uczniów: *jakie dostrzegają podobieństwa pomiędzy losami Polski i Gruzji?*

W 2008 roku doszło do wojny gruzińsko – rosyjskiej w wyniku, której rząd w Tbilisi utracił kontrolę nad częścią terytorium swojego kraju (przedstaw uczniom zdjęcia z tego konfliktu). W tym okresie w Gruzji wielokrotnie przebywał prezydent Polski wspierając Gruzinów w ich konflikcie z Rosją.

12. Po przedstawieniu tych informacji o Gruzji zaproponuj uczniom realizację projektu, którego celem jest zapoznanie ich kolegów z tym odległym, lecz bardzo ciekawym krajem. Wyjaśnij, że mogą to zrobić poprzez zorganizowanie szkolnej gry edukacyjnej wymagającej szybkich nóg i dobrej pamięci. W grze wzięłyby udział zespoły uczniów z kilku klas gimnazjum, a może także zespół nauczycieli. Uczniowie realizatorzy projektu przygotowaliby i przeprowadzili tę grę.

13. Wyjaśnij, że gra mogłaby wyglądać następująco.

W kilku miejscach w szkole zostałyby rozmieszczone plansze z informacjami np. o historii, zwyczajach, kuchni, wojnach Gruzji. 5 osobowe zespoły uczniów byłyby zgromadzone w jednym miejscu w szkole. W momencie rozpoczęcia gry zespoły

*otrzymałyby kartki zawierające kilka zdań do uzupełnienia o wybranej tematyce dotyczącej Gruzji oraz wskazówkę (w formie zagadki), gdzie w szkole znajduje się plansza z pełnymi informacjami (przykład znajduje się w **materiale pomocniczym nr 2**). Po odgadnięciu zagadki 1 uczeń z zespołu pobiegłby w to miejsce, odczytał informacje, zapamiętał je i przybiegłszy do zespołu podyktował je. Gdy kartka będzie uzupełniona zespół otrzymałaby kolejną kartkę z informacjami i zagadką i następny uczeń pobiegłby w inne miejsce szkoły. Grę wygrywa zespół, który najszybciej zgromadzi komplet poprawnych informacji o Gruzji.*

Poinformuj uczniów, że to propozycja. Mogą tę grę zmodyfikować, utrudnić, dodać inne elementy. Ważne, aby w jej trakcie uczestnicy musieli wykazać się sprawnością fizyczną i wiedzą o Gruzji.

14. Uzyskawszy aprobatę uczniów do tego pomysłu zaproponuj, aby na następne zajęcia uczniowie pracując w parach przygotowali pomysły na modyfikację (lub całkiem nową) tej gry.

II zajęcia

11. Zajęcia rozpocznij od przedstawienia przez uczniów ich pomysłów. Zapytaj:

Co trzeba zrobić, aby gra doszła do skutku?

Pomysły działań zapisz na tablicy.

12. Wyjaśnij, że gra powinna umożliwić uczestnikom zdobycie informacji na temat

Gruzji. Zapytaj uczniów:

Jakie, ich zdaniem, informacje o Gruzji powinni uzyskać uczestnicy gry?

Pomysły uczniów zapisz na tablicy.

Wyjaśnij, że jednym z pierwszych działań w projekcie będzie zebranie tych informacji. Posłużą one później do przygotowania zadań dla uczestników gry.

13. Ustal z uczniami, kto z nich zajmie się wskazanymi działaniami (np. zebranie informacji o Gruzji, przygotowanie zasad gry, przygotowanie kart zadań dla

uczestników, uzgodnienie z dyrekcją szkoły, gdzie i kiedy odbędzie się gra, przygotowaniem nagród (w uzgodnieniu z dyrekcją, przedstawicielami rady szkoły, rodzicami i innymi dorosłymi gotowymi do wsparcia przedsięwzięcia), poinformowanie i zachęcenie kolegów do udziału w grze, przeprowadzenie samej gry) oraz kiedy te działania zostaną wykonane. Ustal wspólnie z uczniami ich harmonogram.

14. Na tych zajęciach wyjaśnij uczniom, że ich praca będzie oceniana a ocena będzie wpisana na świadectwo ukończenia gimnazjum. Przedstaw uczniom kryteria, jakie weźmiesz pod uwagę dokonując oceny (materiał pomocniczy). Wyjaśnij też, że zadaniem uczniów będzie prowadzenie portfolio, w którym będą zamieszczali informacje o swoich działaniach nad projektem oraz próbki swoich prac. Te portfolio zbierzesz po zakończeniu projektu i wykorzystasz do oceny.
15. Na zakończenie tych zajęć uczniowie powinni wiedzieć, co, jak i na kiedy mają wykonać.

III – V zajęcia

6. W trakcie tych zajęć uczniowie informują o przebiegu ich działań, zgłaszają ewentualne trudności, chwalą się osiągnięciami. Twoim zadaniem jest zwracanie uwagi na terminowość wykonywania zadań, pomoc w przewyżnianiu trudności, wyrażanie uznania dla postępów pracy uczniów, rozstrzyganie ewentualnych sporów między uczniami. W trakcie pracy uczniów zwróć uwagę na wykorzystywane źródła informacji o Gruzji oraz poprawność treści przygotowywanych zadań dla uczestników gry.
7. Analizuj materiały zawarte w uczniowskich portfolio.

VI zajęcia – Przeprowadzenie gry w szkole. Najlepiej grę przeprowadzić podczas Dnia szkoły lub innego tego typu przedsięwzięcia, kiedy uczniowie są w szkole a nie odbywają się typowe zajęcia.

VII zajęcia

9. Zapytaj uczniów o ich opinie o zrealizowanym projekcie:
 - *Co wam szczególnie podobało się podczas pracy?*
 - *Z czego jesteście dumni?*
 - *Za co chcielibyście podziękować kolegom?*
 - *Co, waszym zdaniem, w przyszłości warto zrobić inaczej?*
10. Przedstaw uczniom swoje refleksje na temat tego, co działo się podczas ich pracy nad projektem. Zwróć uwagę przede wszystkim na to, co udało się uczniom. Poświęć kilka zdań pracy każdego ucznia.
11. Poproś uczniów o wypełnienie kart samooceny. Wyjaśnij, że pomogą ci w wystawieniu uczniom ostatecznej oceny ich pracy nad projektem.
12. Zbierz portfolio uczniów (wyjaśnij, że zwrócisz je im później).

Zakończenie projektu

5. Przygotuj oceny opisowe aktywności uczniów. Przekaż je uczniom oraz wychowawcy.
6. Dokonaj samoewaluacji odpowiadając na pytania:
 - co ci szczególnie podobało się podczas pracy?
 - z czego jesteś dumny?
 - co, twoim zdaniem, w przyszłości warto zrobić inaczej?

Harmonogram pracy nad projektem „Poznajemy Gruzję”

Zadania i ich wykonawcy	Okres wykonania							
	I tydzień 12-17.09	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Zadanie: Zebranie informacji o Gruzji Wykonawcy:	→							
Zadanie: Przygotowanie zasad gry Wykonawcy:	→							
Zadanie: Uzgodnienie warunków prowadzenia gry z dyrekcją szkoły Wykonawcy:			→					
Zadanie: Przetestowanie gry Wykonawcy:			→					
Zadanie: Przygotowanie ostatecznej wersji gry (także wszelkich materiałów pomocniczych) Wykonawcy:				→				
Zadanie: Przeprowadzenie akcji informacyjno promującej grę Wykonawcy:				→				
Zadanie: Przygotowanie nagród dla uczestników gry Wykonawcy:				→				
Zadanie: Przygotowanie warunków do prowadzenia gry w szkole Wykonawcy:						→		
Zadanie: Przeprowadzenie gry Wykonawcy:						X		

Materiał pomocniczy nr 1

Gruzja. Kapłan Gruzińskiego Kościoła Prawosławnego przygotowuje "święty olej" służący do namaszczenia

Ruiny skalnego miasta Wardzia

Obronne wieże w Uszguli

Wojna z Rosją w 2008 r.

Materiał pomocniczy nr 2

Karta zadania dla uczestników gry:

Uzupełnijcie zdania:

Przełomowym wydarzeniem dla dalszych losów Gruzji i Gruzinów było uznanie chrześcijaństwa za religię państwową. Nowa wiara docierała na ziemie gruzińskie już w poprzez greckie kolonie nad Morzem Czarnym oraz z terenów Anatolii i sąsiedniej, która przyjęła Chrzest w 317 roku, jako pierwsze państwo na świecie. Władca wschodniej Gruzji uczynił to wr. Znacznie później, gdyż dopiero w szóstym wieku, chrześcijaństwo zostało oficjalnie uznane w Lazyce (Egrisi) - ówczesnym państwie zachodniogruzińskim. Król miał się przekonać do nawrócenia po uzdrowieniu jego żony przez niewolnicę z Kapadocji imieniem, która wówczas głosiła ewangelię na terenach Iberii. Dziś jest ona jedną z najważniejszych świętych w kościele gruzińskim.

Informację na temat brakujących słów znajdziecie w tym miejscu w szkole, do którego nawet nauczyciele wchodzi z obawą.

Informacja na planszy umieszczonej w gabinecie dyrektora

Przełomowym wydarzeniem dla dalszych losów Gruzji i Gruzinów było uznanie chrześcijaństwa za religię państwową. Nowa wiara docierała na ziemie gruzińskie już w II stuleciu poprzez greckie kolonie nad Morzem Czarnym oraz z terenów Anatolii i sąsiedniej Armenii, która przyjęła Chrzest w 317 roku, jako pierwsze państwo na świecie. Władca wschodniej Gruzji - Mirian II uczynił to w 337 r. Znacznie później, gdyż dopiero w szóstym wieku, chrześcijaństwo zostało oficjalnie uznane w Lazyce (Egrisi) Król Mirian II miał się przekonać do nawrócenia po uzdrowieniu jego żony przez niewolnicę z Kapadocji imieniem Nino, która wówczas głosiła ewangelię na terenach Iberii. Dziś jest ona jedną z najważniejszych świętych w kościele gruzińskim.

Materiały w Internecie o Gruzji

Gruzja - królestwo z kamienia

http://turystyka.gazeta.pl/Turystyka/1,82269,8415831,Gruzja_krolestwo_z_kamienia.html

Kaukaz. Ludzie. Kultura. Nauka

<http://www.kaukaz.net/cgi-bin/blosxom.cgi/polish/glowna>

Program Polska Pomoc. Pomoc dla Gruzji

<http://www.polskapomoc.gov.pl/Gruzja,17.html>

Gruziński wąż Pankisi

<http://www.pankisi.org/cgi-bin/blosxom.cgi/polish/glowna>

Etapy rozwoju gospodarczego Gruzji w latach 1801 – 2004

http://www.kaukaz.pl/pdf/t_historia_gospodarki_gruzji.pdf

Relacja ze spotkania z prezydentem Gruzji Micheilem Saakaszwilim - Gruzja to nowe USA

<http://www.wykop.pl/ramka/331842/gruzja-to-nowe-usa/>

Inne strony o Gruzji

<http://www.kaukaz.pl/>

<http://gruzja24.pl/>

<http://www.gruzja.czopowicz.pl/start>